

DYREKTYWA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY 2010/13/UE

z dnia 10 marca 2010 r.

w sprawie koordynacji niektórych przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych państw członkowskich dotyczących świadczenia audiowizualnych usług medialnych (dyrektywa o audiowizualnych usługach medialnych)

(wersja ujednolicona)

(Tekst mający znaczenie dla EOG)

(Dz.U.UE L z dnia 15 kwietnia 2010 r.)

PARLAMENT EUROPEJSKI I RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 53 ust. 1 i art. 62,

uwzględniając wniosek Komisji Europejskiej,

stanowiąc zgodnie ze zwykłą procedurą ustawodawczą⁽¹⁾,

a także mając na uwadze, co następuje:

(1) Dyrektywa 89/552/EWG Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 3 października 1989 r. w sprawie koordynacji niektórych przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych państw członkowskich dotyczących świadczenia audiowizualnych usług medialnych (dyrektywa o audiowizualnych usługach medialnych)⁽²⁾ została kilkakrotnie znacząco zmieniona⁽³⁾. Dla zapewnienia jasności i zrozumiałości powinna zostać ujednolicona.

(2) Audiowizualne usługi medialne świadczone ponadgranicznie za pomocą różnych technologii są jednym ze sposobów dążenia do osiągnięcia celów Unii. Niektóre środki są niezbędne, aby umożliwić przejście od rynków krajowych do wspólnego rynku produkcji i dystrybucji programów oraz aby zagwarantować warunki uczciwej konkurencji bez uszczerbku dla funkcji użyteczności publicznej pełnionej przez audiowizualne usługi medialne.

(3) Rada Europy przyjęła Europejską konwencję o telewizji ponadgranicznej.

(4) W świetle nowych technologii transmitowania audiowizualnych usług medialnych ramy regulacyjne dotyczące wykonywania działalności transmisyjnej powinny uwzględniać wpływ zmian strukturalnych, rozpowszechnienia technologii informacyjno-komunikacyjnych ("TIK") i rozwoju technologicznego na sposoby prowadzenia działalności gospodarczej, a w szczególności na finansowanie transmisji komercyjnych, oraz powinny zapewniać optymalne warunki konkurencyjności i pewność prawną w europejskich sektorach technologii informacyjnych i mediów, a także zapewniać poszanowanie różnorodności kulturowej i językowej.

(5) Audiowizualne usługi medialne są usługami o charakterze zarówno kulturalnym, jak i gospodarczym. Ich rosnące znaczenie dla społeczeństw, demokracji - polegające w szczególności na zapewnianiu wolności informacji, różnorodności opinii i pluralizmu mediów - oraz dla edukacji i kultury uzasadnia stosowanie do tych usług zasad szczególnych.

(6) Artykuł 167 ust. 4 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej zobowiązuje Unię do uwzględniania aspektów kulturalnych w swoim działaniu prowadzonym na podstawie innych postanowień tego traktatu, zwłaszcza w celu poszanowania i popierania różnorodności jej kultur.

(7) W rezolucji z dnia 1 grudnia 2005 r.⁽⁴⁾ i w rezolucji z dnia 4 kwietnia 2006 r.⁽⁵⁾ w sprawie konferencji ministerialnej WTO i w sprawie rundy dauhańskiej Parlament Europejski zaapelował o to, by podstawowe usługi publiczne, takie jak usługi audiowizualne, wyłączyć z procesu liberalizacji w ramach negocjacji Układu ogólnego w sprawie handlu usługami (GATS). W rezolucji z dnia 27 kwietnia 2006 r.⁽⁶⁾ Parlament Europejski wyraził poparcie dla Konwencji Unesco w sprawie ochrony i promowania różnorodności form wyrazu kulturowego, która to konwencja głosi w szczególności, że "działania, dobra i usługi kulturalne mają znaczenie zarówno ekonomiczne, jak i kulturowe, ponieważ są nośnikami tożsamości, wartości oraz znaczeń, i w związku z tym nie powinny być traktowane jako mające wyłącznie wartość handlową". Na mocy decyzji Rady 2006/515/WE z dnia 18 maja 2006 r. w sprawie zawarcia Konwencji w sprawie ochrony i promowania różnorodności form wyrazu kulturowego⁽⁷⁾, konwencja Unesco została zatwierdzona w imieniu Wspólnoty. Konwencja weszła w życie w dniu 18 marca 2007 r. Niniejsza dyrektywa jest zgodna z zasadami tej konwencji.

(8) Państwa członkowskie muszą przeciwdziałać wszelkim działaniom mogącym zagrozić swobodzie przepływu oraz wymianie handlowej programów telewizyjnych, a także działaniom mogącym prowadzić do tworzenia pozycji dominującej nadawcy, stanowiącej ograniczenie pluralizmu i swobody nadawania informacji telewizyjnych oraz całemu sektorowi wymiany informacji.

(9) Niniejsza dyrektywa nie wpływa na obecne lub przyszłe działania harmonizacyjne Unii, w szczególności w celu zaspokojenia obowiązkowych wymogów dotyczących ochrony konsumenta oraz uczciwej konkurencji i transakcji handlowych.

(10) Dzięki tradycyjnym audiowizualnym usługom medialnym - takim jak telewizja - oraz wchodzącym na rynek audiowizualnym usługom medialnym na żądanie istnieją w Unii znaczne możliwości zatrudnienia, szczególnie w małych i średnich przedsiębiorstwach; dzięki usługom tym pobudzane są także wzrost gospodarczy i inwestycje.

W przypadku audiowizualnych usług medialnych duże znaczenie mają równa konkurencja i rzeczywisty europejski rynek, zatem należy przestrzegać podstawowych zasad rynku wewnętrznego, takich jak swobodna konkurencja i równe traktowanie, w celu zapewnienia przejrzystości i przewidywalności na rynku audiowizualnych usług medialnych oraz zmniejszenia przeszkód uniemożliwiających wchodzenie na ten rynek.

(11) W celu uniknięcia zakłóceń konkurencji, zwiększenia pewności prawnej, wsparcia dokończenia budowy rynku wewnętrznego oraz uproszczenia tworzenia jednolitej przestrzeni informacyjnej konieczne jest stosowanie do wszystkich audiowizualnych usług medialnych zarówno rozpowszechniania telewizyjnego (tzn. linearnych audiowizualnych usług medialnych), jak i audiowizualnych usług medialnych na żądanie (tzn. nielinearnych audiowizualnych usług medialnych), przepisów skoordynowanych co najmniej w stopniu podstawowym.

(12) W dniu 15 grudnia 2003 r. Komisja przyjęła komunikat w sprawie przyszłości europejskiej polityki regulacyjnej w dziedzinie audiowizualnej, w którym podkreśliła, że polityka regulacyjna w tym sektorze musi, obecnie i w przyszłości, zabezpieczać określone interesy publiczne, takie jak różnorodność kulturowa, prawo do informacji, pluralizm mediów, ochrona małoletnich i konsumentów oraz zwiększanie świadomości społecznej i umiejętności korzystania z mediów.

(13) W rezolucji Rady i przedstawicieli rządów państw członkowskich zebranych w Radzie z dnia 25 stycznia 1999 r. dotyczącej mediów publicznych⁽⁸⁾ potwierdzono, że wypełnianie przez media publiczne swojej misji wymaga stałego korzystania przez nie z postępu technicznego. Współistnienie prywatnych i publicznych dostawców audiowizualnych usług medialnych to cecha wyróżniająca europejski rynek mediów audiowizualnych.

(14) Komisja przyjęła inicjatywę "i2010: europejskie społeczeństwo informacyjne" w celu wspierania wzrostu gospodarczego i zatrudnienia w sektorze społeczeństwa informacyjnego i w sektorze mediów. Jest to wszechstronna strategia mająca stymulować produkcję utworów europejskich, rozwój gospodarki cyfrowej oraz asymilację TIK - w kontekście konwergencji usług, sieci i urządzeń z dziedziny społeczeństwa informacyjnego i mediów - poprzez unowocześnianie i wykorzystywanie wszystkich instrumentów polityki UE: instrumentów regulacyjnych, badań oraz partnerstw z przedsiębiorstwami branżowymi. Komisja zobowiązała się do stworzenia spójnych ram rynku wewnętrznego dla usług społeczeństwa informacyjnego i usług medialnych w drodze uaktualnienia ram prawnych, którym podlegają usługi audiowizualne. Cel przewidziany w inicjatywie i2010 zostanie zasadniczo osiągnięty, jeżeli umożliwi się przedsiębiorstwom rozwój w warunkach regulowanych jedynie w niezbędnym stopniu, a rozpoczynającym działalność małym przedsiębiorstwom - które są bogactwem i pracodawcami przyszłości - pozwoli się na prosperowanie, wprowadzanie innowacji i tworzenie miejsc pracy na wolnym rynku.

(15) W rezolucjach z dnia 4 września 2003 r.⁽⁹⁾, 22 kwietnia 2004 r.⁽¹⁰⁾ i 6 września 2005 r.⁽¹¹⁾ Parlament Europejski zasadniczo poparł ogólne podejście polegające na przyjęciu podstawowych przepisów dla wszystkich audiowizualnych usług medialnych i dodatkowych przepisów dla rozpowszechniania telewizyjnego.

(16) Niniejsza dyrektywa przyczynia się do ściślejszego przestrzegania praw podstawowych i jest w pełni zgodna z zasadami uznanymi w Karcie praw podstawowych Unii Europejskiej⁽¹²⁾, w szczególności w jej art. 11. W tym względzie niniejsza dyrektywa nie powinna stanowić żadnej przeszkody w stosowaniu przez państwa członkowskie własnych norm konstytucyjnych odnoszących się do wolności prasy i wolności słowa w mediach.

(17) Niniejsza dyrektywa nie powinna wpływać na zobowiązania państw członkowskich wynikające ze stosowania dyrektywy 98/34/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 22 czerwca 1998 r. ustanawiającej procedurę udzielania informacji w zakresie norm i przepisów technicznych oraz zasad w sprawie usług społeczeństwa informacyjnego⁽¹³⁾. W związku z tym projektowane środki krajowe, surowsze lub bardziej szczegółowe niż te, których wymaga zwykła transpozycja dyrektywy 2007/65/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 11 grudnia 2007 r. zmieniającej dyrektywę Rady 89/552/EWG w sprawie koordynacji niektórych przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych państw członkowskich, dotyczących wykonywania telewizyjnej działalności transmisyjnej⁽¹⁴⁾, mające zastosowanie do audiowizualnych usług medialnych na żądanie, powinny podlegać obowiązkowi proceduralnym ustanowionym na mocy art. 8 dyrektywy 98/34/WE.

(18) Dyrektywa 2002/21/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 7 marca 2002 r. w sprawie wspólnych ram regulacyjnych sieci i usług łączności elektronicznej (dyrektywa ramowa)⁽¹⁵⁾ zgodnie z jej art. 1 ust. 3 nie narusza środków podejmowanych na poziomie unijnym lub krajowym dla realizacji celów związanych z interesami ogólnymi, w szczególności związanych z unormowaniami dotyczącymi treści audycji i z polityką audiowizualną.

(19) Niniejsza dyrektywa nie wpływa na odpowiedzialność państw członkowskich i ich organów w zakresie czynności organizacyjnych - w tym systemu koncesjonowania, zezwoleń administracyjnych, opodatkowania i finansowania, a także treści programowych. Umożliwia to utrzymanie rozwoju kulturalnego państwa członkowskiego niezależnego od innych oraz zachowanie różnorodności kulturowej w Unii.

(20) Żaden przepis niniejszej dyrektywy nie powinien zobowiązywać ani zachęcać państw członkowskich do wprowadzania nowych systemów koncesjonowania lub zatwierdzania administracyjnego jakiegokolwiek rodzaju audiowizualnych usług medialnych.

(21) Na użytek niniejszej dyrektywy, definicja audiowizualnych usług medialnych powinna obejmować tylko audiowizualne usługi medialne - niezależnie od tego, czy jest to przekaz telewizyjny czy na żądanie - które są usługami masowego przekazu, to znaczy są przeznaczone do odbioru przez znaczną część ogółu odbiorców i mogłyby mieć na nią wyraźny wpływ.

Jej zakres powinien być ograniczony do usług w rozumieniu Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, a więc obejmować każdy rodzaj działalności gospodarczej, w tym działalność przedsiębiorstw świadczących usługi publiczne, lecz nie powinien obejmować działalności zasadniczo niekomercyjnej i niestanowiącej konkurencji dla rozpowszechniania telewizyjnego, takiej jak prywatne witryny internetowe oraz usługi polegające na dostarczaniu lub dystrybucji treści audiowizualnej wytworzonej przez prywatnych użytkowników w celu jej udostępnienia lub wymiany w ramach grup zainteresowań.

(22) Na użytek niniejszej dyrektywy definicja audiowizualnych usług medialnych powinna obejmować środki masowego przekazu jako nośnik informacji, rozrywki i edukacji dla ogółu odbiorców, w tym powinna ona obejmować handlowy przekaz audiowizualny, ale nie powinna obejmować żadnych form prywatnej korespondencji, takich jak wiadomości poczty elektronicznej wysyłane do ograniczonej liczby odbiorców. Definicja ta nie powinna także obejmować żadnych usług, których celem głównym nie jest dostarczanie audycji, to znaczy usług, w których przypadku przekaz treści audiowizualnej nie jest celem głównym, ale jedynie częścią uboczną usługi. Przykładem są strony internetowe zawierające elementy audiowizualne o charakterze jedynie pomocniczym, takie jak animowane elementy graficzne, krótkie spoty reklamowe lub informacje związane z produktem lub usługą niebędącą usługą audiowizualną. Dlatego też z zakresu stosowania niniejszej dyrektywy powinno wyłączyć się także gry losowe, w których stawką są pieniądze, w tym loterie, zakłady i inne rodzaje usług hazardowych, a także gry i wyszukiwarki internetowe; z zakresu tego nie powinno się jednak wyłączać przekazów poświęconych hazardowi lub grom losowym.

(23) Na użytek niniejszej dyrektywy określenie "audiowizualny" powinno odnosić się do ruchomych obrazów z dźwiękiem lub bez niego, a więc obejmować filmy nieme, ale nie powinno obejmować transmisji dźwiękowej ani usług radiowych. Chociaż głównym celem audiowizualnej usługi medialnej jest dostarczanie audycji, to jednak definicja takiej usługi powinna obejmować także treść przekazywaną w formie tekstu towarzyszącego audycjom, np. wyświetlane listy dialogowe i elektroniczny przegląd audycji. Zakres stosowania niniejszej dyrektywy nie powinien obejmować samodzielnych usług tekstowych, przy czym nie powinno to wpływać na swobodę państw członkowskich w zakresie regulowania takich usług na poziomie krajowym zgodnie z Traktatem o funkcjonowaniu Unii Europejskiej.

(24) Cechą audiowizualnych usług medialnych na żądanie jest to, że przyjmują one formę quasi-telewizyjną, to znaczy są skierowane do tych samych odbiorców co przekazy telewizyjne, a ich charakter i sposób dostępu do nich dawałby użytkownikowi podstawy do oczekiwania ochrony regulacyjnej w ramach niniejszej dyrektywy. W związku z tym, aby uniknąć nierówności w zakresie swobody przepływu i w zakresie konkurencji, pojęcie "audycji" należy interpretować w sposób dynamiczny z uwzględnieniem postępu w dziedzinie rozpowszechniania telewizyjnego.

(25) Pojęcie odpowiedzialności redakcyjnej jest niezbędne do określenia roli dostawcy usług medialnych, a przez to do zdefiniowania audiowizualnych usług medialnych. Państwa członkowskie przyjmując środki służące wdrożeniu niniejszej dyrektywy, mogą dokładniej określić poszczególne elementy definicji odpowiedzialności redakcyjnej, a zwłaszcza pojęcie "faktycznej kontroli". Niniejsza dyrektywa powinna pozostawać bez uszczerbku dla przypadków wyłączenia odpowiedzialności ustanowionych w dyrektywie 2000/31/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 8 czerwca 2000 r. w sprawie niektórych aspektów prawnych usług społeczeństwa informacyjnego, w szczególności handlu elektronicznego w ramach rynku wewnętrznego (dyrektywa o handlu elektronicznym)⁽¹⁶⁾.

(26) Na użytek niniejszej dyrektywy definicja dostawcy usług medialnych nie powinna obejmować osób fizycznych ani prawnych dokonujących jedynie transmisji audycji, za które odpowiedzialność redakcyjną ponosi osoba trzecia.

(27) Rozpowszechnianie telewizyjne obejmuje obecnie w szczególności telewizję analogową i cyfrową, transmisję strumieniową na żywo (*live streaming*), nadawanie w Internecie (*webcasting*) oraz sekwencyjne udostępnianie audycji (*near-video-on-demand*), gdy tymczasem na przykład usługa wideo na żądanie (*video-on-demand*) jest audiowizualną usługą medialną na żądanie. Zasadniczo wymogi niniejszej dyrektywy mające zastosowanie do rozpowszechniania telewizyjnego lub audycji telewizyjnych, które są udostępniane przez tego samego dostawcę usług medialnych także jako audiowizualne usługi medialne na żądanie, powinno się uważać za spełnione, jeżeli spełnione są wymogi mające zastosowanie do przekazu telewizyjnego, tzn. transmisji linearnej. Jeżeli jednak usługi różnego rodzaju udostępniane są równolegle, ale mają charakter wyraźnie odrębny, niniejsza dyrektywa powinna mieć zastosowanie do każdej z danych usług z osobna.

(28) Zakres stosowania niniejszej dyrektywy nie powinien obejmować elektronicznych wersji gazet i czasopism.

(29) Wszystkie cechy audiowizualnej usługi medialnej określone w jej definicji i wskazane w motywach 21-28 powinny występować jednocześnie.

(30) W przypadku rozpowszechniania telewizyjnego pojęcie równoczesnego odbioru powinno obejmować także odbiór prawie równoczesny ze względu na różnice w odstępach czasu pomiędzy przekazem a odbiorem, które zdarzają się z powodów technicznych właściwych dla procesu transmisji.

(31) W niniejszej dyrektywie powinna zostać przyjęta szeroka definicja handlowego przekazu audiowizualnego, która jednak nie powinna obejmować emitowanych bezpłatnie ogłoszeń dotyczących usług publicznych ani akcji charytatywnych.

(32) Na użytek niniejszej dyrektywy należy zdefiniować pojęcie "utwory europejskie", nie ograniczając możliwości przyjęcia przez państwa członkowskie bardziej szczegółowych definicji dotyczących dostawców usług medialnych podlegających ustawodawstwu tych państw członkowskich, stosownie do przepisów prawa unijnego oraz celów niniejszej dyrektywy.

(33) Zasada kraju pochodzenia powinna być uważana za kluczową dla niniejszej dyrektywy, gdyż jest koniecznym elementem budowy rynku wewnętrznego. Zasada ta powinna być stosowana do wszystkich audiowizualnych usług medialnych w celu zapewnienia dostawcom usług medialnych pewności prawnej jako niezbędnej podstawy nowych sposobów prowadzenia działalności gospodarczej oraz dystrybucji takich usług. Jest ona również konieczna, aby zapewnić swobodny przepływ informacji i audycji audiowizualnych na rynku wewnętrznym.

(34) W celu stworzenia silnego, konkurencyjnego i zintegrowanego europejskiego sektora audiowizualnego oraz zwiększenia pluralizmu mediów w całej Unii, należy dostawcę audiowizualnych usług medialnych poddać jurysdykcji wyłącznie jednego państwa członkowskiego, a z pluralizmu informacji uczynić podstawową zasadę Unii.

(35) Ustalenie zbioru kryteriów praktycznych ma na celu określenie na podstawie kompleksowej procedury, że tylko jedno państwo członkowskie posiada jurysdykcję w odniesieniu do dostawcy usług medialnych w związku ze świadczeniem usług, których dotyczy niniejsza dyrektywa. Niemniej jednak, biorąc pod uwagę orzecznictwo Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej i w celu uniknięcia przypadków, w których występuje brak jurysdykcji, stosowne jest odwołanie się do kryterium miejsca ustanowienia, w rozumieniu art. 49-55 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, jako kryterium ostatecznego określenia jurysdykcji państwa członkowskiego.

(36) Wymóg, by państwo członkowskie, z którego pochodzą programy, odpowiadało za zgodność programów z prawem krajowym objętym niniejszą dyrektywą, uznaje się za wystarczający na gruncie prawa unijnego do zapewnienia swobodnego przepływu programów bez konieczności zastosowania powtórnej kontroli w państwie członkowskim, które jest odbiorcą programu. W drodze wyjątku oraz w ściśle określonych warunkach, państwo członkowskie, które jest odbiorcą programu, może jednak tymczasowo zawiesić retransmisję programów telewizyjnych.

(37) Ograniczenia swobody świadczenia audiowizualnych usług medialnych na żądanie powinny być dopuszczalne jedynie zgodnie z warunkami i procedurami identycznymi jak warunki i procedury przewidziane w art. 3 ust. 4, 5 i 6 dyrektywy 2000/31/WE.

(38) Ze względu na postęp techniczny, zwłaszcza w przypadku cyfrowych audycji satelitarnych, kryteria pomocnicze powinny być modyfikowane w celu zapewnienia odpowiedniej regulacji i jej skutecznego wykonania oraz przyznania zainteresowanym stronom autentycznej kontroli nad treścią audiowizualnej usługi medialnej.

(39) Ponieważ niniejsza dyrektywa dotyczy usług udostępnianych ogółowi odbiorców w Unii, powinna mieć zastosowanie tylko do audiowizualnych usług medialnych, które mogą być odbierane bezpośrednio lub pośrednio za pomocą standardowych urządzeń konsumenckich przez widzów w co najmniej jednym państwie członkowskim. Zdefiniowanie "standardowych urządzeń konsumenckich" należy pozostawić właściwym organom krajowym.

(40) Artykuły 49-55 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej ustanawiają prawo przedsiębiorczości jako prawo o podstawowym znaczeniu. Dlatego dostawcy usług medialnych na ogół powinni mieć swobodę wyboru państw członkowskich, w których chcą mieć swoją siedzibę. Również Trybunał Sprawiedliwości podkreślił, że "Traktat nie zakazuje przedsiębiorstwu korzystania ze swobody świadczenia usług, jeżeli nie oferuje ono usług w państwie członkowskim, w którym ma swoją siedzibę"⁽¹⁷⁾.

(41) Państwa członkowskie powinny mieć możliwość stosowania do dostawców usług medialnych, którzy podlegają ich jurysdykcji, bardziej szczegółowych lub surowszych przepisów w dziedzinach, które podlegają koordynacji na mocy niniejszej dyrektywy i powinny przy tym zapewniać zgodność tych przepisów z podstawowymi zasadami prawa unijnego. Właściwym rozwiązaniem w sytuacji, w której nadawca podlegający jurysdykcji jednego państwa członkowskiego kieruje przekaz telewizyjny w całości lub w przeważającej części na terytorium innego państwa członkowskiego, byłby wymóg współpracy państw członkowskich, a w sytuacji omijania przepisów także włączenie orzecznictwa Trybunału Sprawiedliwości⁽¹⁸⁾ do treści przepisów w połączeniu ze skuteczniejszą procedurą; rozwiązanie to uwzględnia interesy państw członkowskich, nie stwarzając jednocześnie wątpliwości co do prawidłowego zastosowania zasady kraju pochodzenia. Pojęcie przepisów przyjętych w interesie publicznym zostało wypracowane przez Trybunał Sprawiedliwości w ramach orzecznictwa odnoszącego się do art. 43 i 49 Traktatu WE (obecnie art. 49 i 56 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej) i obejmuje ono między innymi przepisy o ochronie konsumentów, małoletnich oraz o polityce kulturalnej. Państwo członkowskie występujące z wnioskiem o współpracę powinno zapewnić, aby szczególne przepisy krajowe były obiektywnie niezbędne, stosowane w sposób niedyskryminacyjny i proporcjonalne.

(42) Oceniając, czy w konkretnym przypadku przekaz dostawcy usług medialnych mającego siedzibę w innym państwie członkowskim jest w całości lub w przeważającej części kierowany na jego terytorium, państwo członkowskie może się odwołać do takich kryteriów jak źródło dochodów z reklam telewizyjnych lub abonamentu, główny język danej usługi lub obecność audycji lub przekazów handlowych skierowanych bezpośrednio do widzów w państwie członkowskim, w którym są one odbierane.

(43) Niezależnie od stosowania zasady kraju pochodzenia, państwa członkowskie nadal mogą podejmować na mocy niniejszej dyrektywy działania, które ograniczają swobodę przepływu przekazów telewizyjnych, jednak z zastrzeżeniem spełnienia warunków i w ramach procedury określonej w niniejszej dyrektywie. Jednak zgodnie z utrwalonym orzecznictwem Trybunału Sprawiedliwości wszelkie ograniczenia swobody świadczenia usług, takie jak wszelkie odstępstwa od podstawowej zasady Traktatu, podlegają wykładni zawężającej⁽¹⁹⁾.

(44) W komunikacie skierowanym do Parlamentu Europejskiego i Rady o poprawie otoczenia regulacyjnego w dziedzinie wzrostu gospodarczego i zatrudnienia w Unii Europejskiej Komisja podkreśliła, że niezbędne jest dokładne zbadanie kwestii właściwego podejścia regulacyjnego do danego sektora i problemu, w szczególności w celu określenia, czy odpowiedniejsze byłoby dla nich przyjęcie przepisów, czy też należy rozważyć alternatywne rozwiązania takie jak współregulacja lub samoregulacja.

Ponadto doświadczenie pokazuje, że zarówno instrumenty współregulacji, jak i instrumenty samoregulacji stosowane zgodnie z różnymi tradycjami prawnymi państw członkowskich mogą odgrywać istotną rolę w zapewnieniu wysokiego poziomu ochrony konsumentów. Środki mające służyć osiągnięciu celów leżących w interesie publicznym w sektorze wchodzących na rynek audiowizualnych usług medialnych są skuteczniejsze, jeżeli są podejmowane przy czynnym poparciu ze strony samych usługodawców. I tak: samoregulacja stanowi rodzaj dobrowolnej inicjatywy pozwalającej podmiotom gospodarczym, partnerom społecznym, organizacjom pozarządowym lub stowarzyszeniom przyjmować wspólne wytyczne, które będą obowiązywać ich wszystkich.

Państwa członkowskie powinny, zgodnie ze swoimi odmiennymi tradycjami prawnymi, uznać rolę, jaką skuteczna samoregulacja może odegrać jako uzupełnienie obowiązujących mechanizmów prawodawczych i sądowych lub administracyjnych oraz jako użyteczny wkład w realizację celów niniejszej dyrektywy. Jednak samoregulacja, mimo że może być uzupełniającą metodą wdrażania niektórych przepisów niniejszej dyrektywy, nie powinna zastąpić obowiązków prawodawcy krajowego. Współregulacja w swojej podstawowej formie stanowi ogniwo prawne pomiędzy samoregulacją a prawodawcą krajowym zgodnie z tradycjami prawnymi poszczególnych państw członkowskich. Współregulacja powinna dopuszczać możliwość interwencji państwa, w przypadku gdy jej cele nie zostają spełnione. Bez uszczerbku dla formalnych obowiązków państw członkowskich w zakresie transpozycji, niniejsza dyrektywa zachęca do korzystania ze współregulacji i samoregulacji. Nie powinno to jednak nakładać na państwa członkowskie obowiązku ustanowienia systemu współregulacji lub samoregulacji oraz nie powinno naruszać ani stanowić zagrożenia dla inicjatyw wspól- i samoregulacyjnych już podjętych w państwach członkowskich i przynoszących pozytywne skutki.

(45) Z uwagi na szczególnie charakter audiowizualnych usług medialnych, a zwłaszcza ich opiniotwórczy charakter, istotne jest, aby użytkownicy wiedzieli dokładnie, kto odpowiada za treść tych usług. Dlatego ważnym zadaniem państw członkowskich jest zapewnienie, użytkownikom mieli nieprzerwanego, łatwego i bezpośredniego dostępu do informacji na temat dostawcy usługi medialnej. Każde państwo członkowskie samo precyzuje, w jaki sposób można ten cel osiągnąć w praktyce bez uszczerbku dla jakichkolwiek innych odpowiednich przepisów prawa unijnego.

(46) Prawo osób niepełnosprawnych i osób starszych do integracji i uczestnictwa w życiu społecznym i kulturalnym Unii jest nierozłącznie związane ze świadczeniem dostępnych audiowizualnych usług medialnych. Środki pozwalające na osiągnięcie dostępności powinny obejmować między innymi język migowy, wyświetlane listy dialogowe, dźwiękową ścieżkę narracyjną oraz prostą w obsłudze nawigację.

(47) Umiejętność korzystania z mediów obejmuje zdolność, wiedzę i osąd pozwalające konsumentom skutecznie i bezpiecznie korzystać z mediów. Osoby cechujące się umiejętnością korzystania z mediów potrafią dokonywać świadomych wyborów, zdają sobie sprawę z charakteru treści i usług, a także są w stanie korzystać z całego zakresu możliwości stwarzanych przez nowe technologie komunikacyjne. Umieją lepiej chronić siebie i swoją rodzinę przed materiałami szkodliwymi lub obraźliwymi. Dlatego należy upowszechniać umiejętność korzystania z mediów we wszystkich grupach społecznych i uważnie obserwować rozwój tych umiejętności.

Przykłady możliwych działań upowszechniających umiejętność korzystania z mediów, takich jak stałe kształcenie nauczycieli i szkoleniowców, specjalne szkolenia internetowe dla dzieci, począwszy od najmłodszych grup wiekowych, w tym zajęcia otwarte dla rodziców, oraz organizowanie krajowych kampanii społecznych z udziałem wszystkich mediów na temat tego, jak odpowiedzialnie korzystać z Internetu, zostały już przedstawione w zaleceniu Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 20 grudnia 2006 r. w sprawie ochrony małoletnich, godności ludzkiej oraz prawa do odpowiedzi w odniesieniu do konkurencyjności europejskiego przemysłu audiowizualnego oraz internetowych usług informacyjnych⁽²⁰⁾.

(48) Prawa do rozpowszechniania telewizyjnego wydarzeń budzących duże zainteresowanie odbiorców mogą być nabywane przez nadawców na zasadzie wyłączności. Istotne jest jednak, aby promować pluralizm dzięki różnorodności źródeł i oferty audycji informacyjnych w całej Unii oraz przestrzegać zasad uznanych w art. 11 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej.

(49) Istotne jest, aby państwa członkowskie miały możliwość podjęcia środków mających na celu ochronę prawa do informacji i zapewnienie szerokiego dostępu widowni do telewizyjnej relacji z wydarzeń krajowych lub zagranicznych o doniosłym znaczeniu dla społeczeństwa, takich jak igrzyska olimpijskie, mistrzostwa świata i mistrzostwa Europy w piłce nożnej. W tym celu państwa członkowskie zachowują prawo do podejmowania środków zgodnych z prawem unijnym, mających na celu regulację wykonywania wyłącznych praw do transmisji takich wydarzeń przez objętych ich jurysdykcją nadawców telewizyjnych.

(50) Niezbędne jest dokonanie uzgodnień w ramach Unii, w celu uniknięcia potencjalnej niepewności prawnej i zakłóceń funkcjonowania rynku oraz pogodzenia swobodnego obrotu usługami telewizyjnymi z koniecznością uniemożliwienia obchodzenia krajowych przepisów chroniących uzasadniony interes ogólny.

(51) Właściwe jest w szczególności ustanowienie przepisów dotyczących wykonywania przez nadawców telewizyjnych wyłącznych praw, które mogą nabyć, do transmisji wydarzeń uznanych za mające doniosłe znaczenie dla społeczeństwa w państwie członkowskim innym niż państwo członkowskie sprawujące jurysdykcję w odniesieniu do nadawców telewizyjnych. W celu uniknięcia spekulacyjnego nabywania praw, zmierzającego do obejścia środków krajowych, niezbędne jest stosowanie tych przepisów do umów zawartych po opublikowaniu dyrektywy 97/36/WE Parlamentu Europejskiego i Rady⁽²¹⁾ i w odniesieniu do wydarzeń, które odbywają się po terminie jej wdrożenia. W przypadku przedłużenia okresu obowiązywania wcześniejszych umów po opublikowaniu wspomnianej dyrektywy, umowy te są uważane za umowy nowe.

(52) Wydarzenia o doniosłym znaczeniu dla społeczeństwa powinny, do celów niniejszej dyrektywy, spełniać określone kryteria, to znaczy, że powinny to być nadzwyczajne wydarzenia budzące zainteresowanie ogółu widowni w Unii lub w danym państwie członkowskim, czy też w znacznej części danego państwa członkowskiego, i zorganizowane z wyprzedzeniem przez organizatora, który jest zgodnie z prawem upoważniony do sprzedaży praw dotyczących tych wydarzeń.

(53) Na użytek niniejszej dyrektywy "telewizja ogólnie dostępna" oznacza transmisję na każdym kanale, publicznym lub komercyjnym, programów dostępnych dla widowni bez opłat, innych niż wynikające ze sposobów finansowania transmitowania, które są szeroko rozpowszechnione w każdym państwie członkowskim (jak opłata licencyjna lub abonament podstawowy w sieci kablowej).

(54) Państwa członkowskie mają możliwość podejmowania środków, które uznają za stosowne, w odniesieniu do audiowizualnych usług medialnych pochodzących z państw trzecich i niespełniających warunków określonych w art. 2, pod warunkiem że są zgodne z prawem unijnym i międzynarodowymi zobowiązaniami Unii.

(55) W celu zagwarantowania podstawowej wolności pozyskiwania informacji oraz zapewnienia pełnej i należytej ochrony interesów widzów w Unii, właściciele wyłącznych praw do rozpowszechniania telewizyjnego wydarzenia budzącego duże zainteresowanie odbiorców powinni - na uczciwych, rozsądnych i niedyskryminujących zasadach, z należyty uwzględnieniem praw wyłącznych - udzielać pozostałym nadawcom prawa do wykorzystywania krótkich fragmentów tych wydarzeń na użytek ogólnych audycji informacyjnych. Zasady takie powinny zostać przedstawione z odpowiednim wyprzedzeniem, zanim nastąpi wydarzenie budzące duże zainteresowanie odbiorców, tak aby dać innym zainteresowanym podmiotom wystarczający czas na skorzystanie z takiego prawa. Nadawca powinien mieć możliwość skorzystania z tego prawa poprzez pośrednika reprezentującego go w konkretnych przypadkach. Takie krótkie fragmenty mogą być wykorzystywane przez wszystkie kanały, także specjalne kanały sportowe, do celów przekazu obejmującego obszar całej UE i powinny trwać nie dłużej niż 90 sekund. Prawo dostępu do krótkich fragmentów wydarzeń powinno mieć zastosowanie na zasadzie transgranicznej jedynie wtedy, gdy jest to konieczne. Dlatego nadawca najpierw powinien ubiegać się o dostęp u nadawcy dysponującego prawami wyłącznymi do wydarzenia budzącego duże zainteresowanie odbiorców i mającego siedzibę w tym samym państwie członkowskim.

Pojęcie ogólnych audycji informacyjnych nie powinno obejmować audycji skompilowanych z takich krótkich fragmentów i służących celom rozrywkowym. Zasada kraju pochodzenia powinna mieć zastosowanie zarówno do dostępu do krótkich fragmentów, jak i do ich transmisji. W przypadkach transgranicznych oznacza to, że poszczególne przepisy powinny być stosowane kolejno. Po pierwsze, do dostępu do krótkich fragmentów powinno mieć zastosowanie prawo państwa członkowskiego, w którym siedzibę ma nadawca oferujący sygnał pierwotny (tj. udzielający dostępu). Zwykle jest to państwo członkowskie, w którym odbywa się dane wydarzenie. W przypadku gdy państwo członkowskie ustanowiło równoważny system udzielania dostępu do przedmiotowego wydarzenia, zastosowanie powinno mieć prawo tego państwa członkowskiego. Po drugie, do transmisji krótkich fragmentów, powinno mieć zastosowanie prawo państwa członkowskiego, w którym siedzibę ma nadawca transmitujący.

(56) Wymogi niniejszej dyrektywy dotyczące dostępu do wydarzeń budzących duże zainteresowanie odbiorców w celu przygotowania krótkich relacji informacyjnych powinny pozostawać bez uszczerbku dla dyrektywy 2001/29/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 22 maja 2001 r. w sprawie harmonizacji niektórych aspektów praw autorskich i pokrewnych w społeczeństwie informacyjnym⁽²²⁾ i właściwych konwencji międzynarodowych w dziedzinie ochrony praw autorskich i praw pokrewnych. Państwa członkowskie powinny ułatwiać dostęp do wydarzeń budzących duże zainteresowanie odbiorców poprzez udzielenie dostępu do sygnału nadawcy w rozumieniu niniejszej dyrektywy. Mogą one jednak zdecydować o zastosowaniu innych, równoważnych sposobów w rozumieniu niniejszej dyrektywy. Sposoby takie obejmują między innymi udzielenie dostępu do miejsca tych wydarzeń przed udzieleniem dostępu do sygnału. Nie powinno to stanowić przeszkody w zawieraniu przez nadawców bardziej szczegółowych umów.

(57) Należy zapewnić, by dostawcy usług medialnych, którzy wyemitowali na żywo telewizyjne audycje informacyjne, mogli udostępniać je po transmisji na żywo w formie usługi na żądanie i by nie musieli dokonywać zmian w poszczególnych audycjach poprzez usuwanie krótkich fragmentów. Możliwość taka powinna być ograniczona do sytuacji, w której ten sam dostawca usług medialnych udostępnia identyczne audycje telewizyjne w formie usługi na żądanie, a więc nie można z tej możliwości korzystać, by tworzyć nowe rodzaje usług na żądanie oparte na krótkich fragmentach.

(58) Audiowizualne usługi medialne na żądanie różnią się od usług przekazu telewizyjnego możliwościami wyboru i kontroli, jakie dają użytkownikowi, a także wpływem, jaki wywierają na społeczeństwo⁽²³⁾. Uzasadnia to objęcie audiowizualnych usług medialnych na żądanie węższym zakresem regulacji, co oznacza, że powinny one pozostawać w zgodności jedynie z podstawowymi zasadami określonymi w niniejszej dyrektywie.

(59) Dostępność szkodliwych treści w audiowizualnych usługach medialnych stanowi źródło niepokoju dla prawodawców, przedsiębiorstw branżowych i rodziców. Pojawiają się również nowe problemy, związane zwłaszcza z nowymi platformami i nowymi produktami. Przepisy służące ochronie fizycznego, umysłowego i moralnego rozwoju małoletnich oraz ochronie godności ludzkiej we wszystkich audiowizualnych usługach medialnych, w tym także w handlowych przekazach audiowizualnych, są zatem niezbędne.

(60) Należy zachować należytą równowagę między środkami podejmowanymi w celu ochrony fizycznego, umysłowego i moralnego rozwoju małoletnich i ochrony godności ludzkiej a podstawowym prawem do wolności słowa zawartym w Karcie praw podstawowych Unii Europejskiej. Celem tych działań, takich jak stosowanie osobistych numerów identyfikacyjnych (kodów PIN), systemów filtrowania lub oznaczania, powinno więc być zapewnienie odpowiedniego poziomu ochrony fizycznego, umysłowego i moralnego rozwoju małoletnich i ochrony godności ludzkiej, zwłaszcza w przypadku audiowizualnych usług medialnych na żądanie.

Na znaczenie systemów filtrowania i oznaczania treści zwrócono uwagę już w zaleceniu w sprawie ochrony małoletnich, godności ludzkiej oraz prawa do odpowiedzi, w którym zawarto kilkanaście możliwych rodzajów środków na rzecz małoletnich, takich jak systematyczne dostarczanie użytkownikom, którzy wykupują usługę u dostawcy, skutecznego, podlegającego aktualizacji i prostego w obsłudze systemu filtrowania lub wyposażanie w systemy automatycznego filtrowania usług przeznaczonych dla dzieci.

(61) Do dostawców usług medialnych, którzy podlegają jurysdykcji państw członkowskich, powinien mieć w każdym przypadku zastosowanie zakaz rozpowszechniania pornografii dziecięcej zgodnie z przepisami decyzji ramowej Rady 2004/68/WSiSW z dnia 22 grudnia 2003 r. dotyczącej zwalczania seksualnego wykorzystywania dzieci i pornografii dziecięcej⁽²⁴⁾.

(62) Żaden z przepisów niniejszej dyrektywy dotyczących ochrony fizycznego, umysłowego i moralnego rozwoju małoletnich i ochrony godności ludzkiej nie oznacza koniecznie, że realizacja środków podjętych w celu ochrony tych interesów powinna polegać na uprzedniej weryfikacji audiowizualnych usług medialnych przez organy publiczne.

(63) Konieczna jest koordynacja, aby ułatwić osobom oraz przedsiębiorstwom produkującym programy o treściach kulturowych rozpoczęcie i prowadzenie działalności.

(64) Minimalne wymogi dotyczące wszelkich publicznych lub prywatnych przekazów telewizyjnych w ramach unijnych produkcji audiowizualnych były środkiem promowania produkcji, niezależnej produkcji oraz rozpowszechniania tych programów we wspomnianej branży oraz stanowią dopełnienie dla innych instrumentów sprzyjających realizacji tego samego celu, które zostaną lub zostały już zaproponowane.

(65) W związku z powyższym należy wspierać powstanie rynków o odpowiedniej wielkości dla produkcji telewizyjnych w państwach członkowskich, gwarantujących zwrot z inwestycji nie tylko poprzez ustanowienie wspólnych zasad otwierających rynki krajowe, lecz także poprzez popieranie produkcji europejskiej, jeśli jest to możliwe, oraz zapewnienie, przy zastosowaniu właściwych środków, jej większościowego udziału w przekazach telewizyjnych w państwach członkowskich. W celu umożliwienia kontroli stosowania tych zasad państwa członkowskie powinny składać Komisji sprawozdania z wykorzystania zarezerwowanego w niniejszej dyrektywie udziału utworów europejskich oraz niezależnych produkcji. Przy obliczaniu tego udziału należy uwzględnić szczególną sytuację Grecji oraz Portugalii. Komisja powinna przedstawiać sprawozdanie każdego państwa członkowskiego do wiadomości innych, dołączając, jeśli to konieczne, opinię uwzględniającą w szczególności postęp w stosunku do lat ubiegłych, udział audycji premierowych w programie, szczególne warunki funkcjonowania nowych stacji telewizyjnych oraz szczególną sytuację państw o niskich zdolnościach produkcyjnych w dziedzinie programów audiowizualnych lub ograniczonych obszarach językowych.

(66) Ważne jest poszukiwanie nowych instrumentów oraz procedur zgodnych z przepisami prawa unijnego w celu propagowania realizacji tych celów, mając na uwadze przyjęcie stosownych środków zachęcających do podejmowania działalności oraz rozwoju europejskiej produkcji audiowizualnej i jej rozpowszechniania, szczególnie w państwach o niskich zdolnościach produkcyjnych lub ograniczonych obszarach językowych.

(67) Udziały utworów europejskich muszą być osiągnięte przy uwzględnieniu rzeczywistości gospodarczej. W związku z tym niezbędny jest progresywny system osiągania tego celu.

(68) Zarezerwowanie, o ile jest to potrzebne, określonego udziału w programach dla produkcji niezależnych, stworzonych przez producentów niezależnych od nadawców, będzie działać stymulująco na powstawanie nowych źródeł produkcji telewizyjnych, w szczególności małych i średnich przedsiębiorstw. W ten sposób powstaną nowe możliwości oraz nowe rynki zbytu dla wykorzystania zdolności twórczych dla zatrudnienia w zawodach kulturotwórczych oraz dla pracowników w sferze kultury.

(69) Audiowizualne usługi medialne na żądanie mogą w przyszłości częściowo zastąpić rozpowszechnianie telewizyjne. W związku z tym należy w miarę możliwości wspierać produkcję i dystrybucję utworów europejskich, a przez to aktywnie przyczyniać się do promowania różnorodności kulturowej. Takie wsparcie dla utworów europejskich mogłoby polegać, przykładowo, na udziale finansowym takich usług w produkcji utworów europejskich i na zakupie praw do nich, zapewnianiu ich minimalnego udziału w katalogu usług wideo na żądanie lub prezentowaniu ich w sposób atrakcyjny w elektronicznym przeglądzie audycji. Ważne jest regularne weryfikowanie stosowania przepisów dotyczących wspierania utworów europejskich przy pomocy audiowizualnych usług medialnych. Również w sprawozdaniach przewidzianych w niniejszej dyrektywie państwa członkowskie powinny uwzględnić w szczególności udział finansowy takich usług w produkcji i zakupie praw do utworów europejskich, udział utworów europejskich w katalogach audiowizualnych usług medialnych oraz faktyczne korzystanie z utworów europejskich oferowanych w ramach tych usług.

(70) Wdrażając art. 16, państwa członkowskie powinny zachęcać nadawców do przyznania należytego udziału w ofercie programowej koprodukcjom europejskim i europejskim utworom pochodzenia zagranicznego.

(71) Definiując pojęcie "producenta niezależnego od nadawcy", o którym mowa w art. 17, państwa członkowskie powinny we właściwy sposób uwzględnić przede wszystkim takie kryteria, jak: kto jest właścicielem firmy producenckiej, ile audycji dostarczanych jest temu samemu nadawcy oraz kto posiada prawa do wtórnego wykorzystania audycji (*secondary rights*).

(72) Kanały transmitujące wyłącznie w języku innym niż języki państw członkowskich nie powinny być objęte art. 16 i 17 niniejszej dyrektywy. Jednakże w przypadku gdy ten język lub języki stanowią część istotną, ale nie wyłączną czasu transmisyjnego danego kanału, art. 16 i 17 nie powinny mieć zastosowania do tej części czasu transmisji.

(73) Krajowe systemy pomocy na rzecz rozwoju produkcji europejskich mogą być stosowane, o ile są one zgodne z prawem unijnym.

(74) Cel, jakim jest wspieranie produkcji audiowizualnej w Europie może być osiągnięty w państwach członkowskich w ramach organizacji ich audiowizualnych usług medialnych, między innymi poprzez określenie misji interesu publicznego niektórych dostawców usług medialnych, w tym obowiązku do znacznego pokrywania inwestycji w produkcję europejską.

(75) Dostawcy usług medialnych, twórcy programów, producenci, autorzy i inni eksperci powinni być zachęceni do rozwijania bardziej szczegółowych pomysłów i strategii, mających na celu produkcję europejskich filmów fabularnych, skierowanych do publiczności międzynarodowej.

(76) Ważne jest zapewnienie, aby utwory kinematograficzne były emitowane w okresach uzgodnionych pomiędzy posiadaczami praw a dostawcami usług medialnych.

(77) Zagadnienie szczególnych skal czasowych dla każdego typu wyświetlania dzieła kinematograficznego jest przede wszystkim kwestią do ustalenia w ramach porozumień między zainteresowanymi stronami lub specjalistami, których to dotyczy.

(78) W celu opracowania aktywnej polityki wspierania danego języka państwa członkowskie mogą wprowadzić bardziej szczegółowe lub ostrzejsze zasady na podstawie kryteriów językowych, o ile będą one zgodne z przepisami unijnymi oraz nie będą dotyczyły retransmisji programów powstałych w innym państwie członkowskim.

(79) Dostępność audiowizualnych usług medialnych na żądanie daje konsumentom większe możliwości wyboru. Szczegółowe przepisy dotyczące handlowego przekazu audiowizualnego w audiowizualnych usługach medialnych na żądanie nie wydają się więc ani uzasadnione, ani sensowne z technicznego punktu widzenia. Niemniej jednak we wszystkich handlowych przekazach audiowizualnych należy przestrzegać nie tylko zasad oznaczania, lecz także podstawowych przepisów jakościowych, tak aby uznane cele polityki publicznej zostały osiągnięte.

(80) Jak stwierdziła Komisja w komunikacie wyjaśniającym poświęconym niektórym aspektom przepisów o reklamie telewizyjnej zawartych w dyrektywie o telewizji bez granic⁽²⁵⁾, rozwój nowych technik reklamy i innowacje marketingowe stworzyły nowe skuteczne możliwości zamieszczania audiowizualnych przekazów handlowych w ramach tradycyjnych usług rozpowszechniania, dzięki czemu przekazy te mogą w tych samych warunkach lepiej konkurować z innowacyjnymi usługami na żądanie.

(81) Rozwój gospodarczy i techniczny daje użytkownikom coraz większy wybór w korzystaniu przez nich z audiowizualnych usług medialnych, a także nakłada na nich większą odpowiedzialność. Aby regulacja pozostała proporcjonalna do celów leżących w interesie publicznym, powinna ona dopuszczać pewien stopień elastyczności w odniesieniu do rozpowszechniania telewizyjnego. Zasada oddzielenia powinna być ograniczona do reklamy telewizyjnej i telesprzedaży, a lokowanie produktu powinno być dozwolone pod określonymi warunkami, chyba że państwo członkowskie postanowi inaczej. Lokowanie produktu mające charakter ukryty powinno jednak być zakazane. Zasada oddzielenia nie powinna stanowić przeszkody w korzystaniu z nowych technik reklamy.

(82) Oprócz praktyk objętych niniejszą dyrektywą dyrektywa 2005/29/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 11 maja 2005 r. dotycząca nieuczciwych praktyk handlowych stosowanych przez przedsiębiorstwa wobec konsumentów na rynku wewnętrznym⁽²⁶⁾ ma zastosowanie do nieuczciwych praktyk handlowych, takich jak praktyki wprowadzające w błąd i praktyki agresywne, występujące w audiowizualnych usługach medialnych. Ponadto dyrektywa 2003/33/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 26 maja 2003 r. w sprawie zbliżenia przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych państw członkowskich, odnoszących się do reklamy i sponsorowania wyrobów tytoniowych⁽²⁷⁾, która zakazuje reklamy papierosów i innych produktów tytoniowych oraz sponsorowania ich prezentacji w mediach drukowanych, usługach społeczeństwa informacyjnego i audycjach radiowych, powinna obowiązywać bez uszczerbku dla niniejszej dyrektywy, w związku ze specyficznym charakterem audiowizualnych usług medialnych. Artykuł 88 ust. 1 dyrektywy 2001/83/WE z dnia 6 listopada 2001 r. w sprawie wspólnotowego kodeksu odnoszącego się do produktów leczniczych stosowanych u ludzi⁽²⁸⁾, który zakazuje reklamy określonych produktów medycznych adresowanej do ogółu społeczeństwa, stosuje się zgodnie z ust. 5 tego artykułu oraz bez uszczerbku dla art. 21 niniejszej dyrektywy. Ponadto niniejsza dyrektywa powinna pozostawać bez uszczerbku dla rozporządzenia (WE) nr 1924/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 20 grudnia 2006 r. w sprawie oświadczeń żywieniowych i zdrowotnych dotyczących żywności⁽²⁹⁾.

(83) W celu zabezpieczenia pełnej i właściwej ochrony interesów konsumentów jako widzów programów, istotne jest określenie pewnych minimalnych zasad i standardów w odniesieniu do reklamy telewizyjnej, a państwa członkowskie muszą zachować prawo określania bardziej szczegółowych bądź bardziej restrykcyjnych przepisów lub w pewnych okolicznościach do nakładania odrębnych warunków na nadawców telewizyjnych znajdujących się pod ich jurysdykcją.

(84) Zgodnie z prawem unijnym oraz w odniesieniu do programów przeznaczonych jedynie do odbioru na terytorium danego państwa członkowskiego, które nie mogą być odbierane, pośrednio bądź bezpośrednio, w jednym lub kilku innych państwach członkowskich, państwa członkowskie powinny mieć możliwość określania odrębnych warunków emisji reklam oraz wprowadzania różnych kwot reklamowych w celu ułatwienia emisji tych programów.

(85) Biorąc pod uwagę większą możliwość unikania reklamy przez widzów dzięki stosowaniu nowych technologii, takich jak magnetowidy cyfrowe, oraz dzięki większemu wyborowi kanałów, szczegółowe uregulowania odnoszące się do zamieszczania spotów reklamowych mające na celu ochronę widzów nie mają uzasadnienia. Dopuszczalny limit reklam emitowanych w ciągu godziny nie powinien zostać zwiększony, ale niniejsza dyrektywa powinna pozwalać nadawcom na większą elastyczność w ich zamieszczaniu, o ile nie narusza to nadmiernie integralności audycji.

(86) Niniejsza dyrektywa ma na celu zachowanie specyficznego charakteru telewizji w Europie, w której reklama najchętniej umieszczana jest pomiędzy audycjami, i dlatego ogranicza możliwość przerywania nią utworów kinematograficznych i filmów wyprodukowanych dla telewizji oraz audycji niektórych innych kategorii wymagających specjalnej ochrony.

(87) Powinien zostać przyjęty limit spotów reklamy telewizyjnej i spotów telesprzedazowych wynoszący 20 % godziny zegarowej obowiązujący również w porach największej oglądalności. Pojęcie telewizyjnego spotu reklamowego należy rozumieć jako reklamę telewizyjną w znaczeniu art. 1 ust. 1 lit. i), trwającą nie dłużej niż 12 minut.

(88) Konieczne jest wprowadzenie zakazu handlowego przekazu audiowizualnego dotyczącego papierosów oraz wyrobów tytoniowych, w tym także pośrednich form handlowego przekazu audiowizualnego, które choć nie wymieniają bezpośrednio nazw wyrobów tytoniowych, mają na celu ominięcie zakazu handlowego przekazu audiowizualnego dotyczącego papierosów oraz pozostałych wyrobów tytoniowych poprzez używanie marek, symboli i innych wyróżniających cech wyrobów tytoniowych lub przedsiębiorstw, których główna lub najbardziej znana działalność polega na produkcji i sprzedaży takich wyrobów.

(89) Konieczne jest także ustanowienie zakazu handlowego przekazu audiowizualnego dotyczącego produktów leczniczych i zabiegów leczniczych dostępnych jedynie na receptę w państwie członkowskim, którego ustawodawstwu podlega dostawca usług medialnych, oraz określenie ścisłych kryteriów reklamy wyrobów alkoholowych.

(90) Niniejsza dyrektywa zakazuje ukrytego handlowego przekazu audiowizualnego, ponieważ ma on negatywny wpływ na konsumentów. Zakaz ukrytego handlowego przekazu audiowizualnego nie powinien dotyczyć przypadków, gdy lokowanie produktu jest dozwolone prawnie w ramach niniejszej dyrektywy - kiedy to widz został odpowiednio poinformowany o zastosowaniu lokowania produktu. Poinformowanie takie może mieć formę zasygnalizowania faktu, że w audycji stosuje się lokowanie produktu, na przykład za pomocą neutralnego symbolu graficznego.

(91) Lokowanie produktu jest zabiegiem obserwowanym w utworach kinematograficznych i utworach audiowizualnych produkowanych dla telewizji. W celu zapewnienia równej konkurencji, a przez to zwiększenia konkurencyjności europejskiego sektora mediów, przepisy dotyczące lokowania produktu są konieczne. Definicja lokowania produktu ustalona na mocy niniejszej dyrektywy powinna obejmować dowolną formę handlowego przekazu audiowizualnego polegającą na tym, że w zamian za opłatę lub podobne wynagrodzenie w audycji przedstawia się produkt, usługę lub ich znak towarowy lub nawiązuje się do nich tak, iż stanowią one element samej audycji. Bezpłatne dostarczanie towarów lub usług, takich jak rekwizyty lub nagrody, należy traktować jako lokowanie produktu jedynie wtedy, gdy dane towary lub usługi mają znaczną wartość. Lokowanie produktu powinno podlegać takim samym przepisom i ograniczeniom jakościowym jak handlowy przekaz audiowizualny. Decydującym kryterium, które pozwala rozróżnić sponsorowanie prezentacji produktu i jego lokowanie, jest to, że w przypadku lokowania produktu odwołanie do danego produktu zostaje wbudowane w akcję audycji, i dlatego w definicji zamieszczonej w art. 1 ust. 1 lit. m) użyto słów "stanowią one element samej audycji".

Natomiast informacje sponsorowane mogą się pojawić w trakcie trwania audycji, ale nie stanowią one elementu jego akcji.

(92) Lokowanie produktu powinno co do zasady być zakazane. Jednak w przypadku niektórych rodzajów audycji właściwe jest dopuszczenie odstępstw wymienionych w wykazie wyjątków. Państwo członkowskie powinno mieć możliwość całkowitego lub częściowego niestosowania tych odstępstw, przykładowo poprzez dopuszczenie lokowania produktu jedynie w audycjach, które nie zostały wyprodukowane wyłącznie w tym państwie członkowskim.

(93) Ponadto powinno zakazać się sponsorowania prezentacji produktu i jego lokowania w przypadkach, gdy zabiegi te wpływają na treść audycji w sposób naruszający odpowiedzialność i niezależność redakcyjną dostawcy usług medialnych. Ma to miejsce w przypadku lokowania tematycznego.

(94) Zgodnie z obowiązkami nałożonymi na państwa członkowskie Traktatem o funkcjonowaniu Unii Europejskiej są one odpowiedzialne za skuteczne stosowanie niniejszej dyrektywy. Mogą one dowolnie wybierać odpowiednie do tego celu instrumenty zgodnie ze swoimi tradycjami prawnymi i posiadanymi strukturami, a w szczególności zgodnie z charakterem ich niezależnych organów regulacyjnych, tak by móc wykonać swoje zadanie wdrożenia niniejszej dyrektywy w sposób bezstronny i przejrzysty. W szczególności instrumenty wybrane przez państwa członkowskie powinny przyczyniać się do upowszechniania pluralizmu mediów.

(95) Niezbędna jest ścisła współpraca pomiędzy właściwymi organami regulacyjnymi państw członkowskich a Komisją w celu zapewnienia prawidłowego stosowania niniejszej dyrektywy. Równie ważna jest ścisła współpraca pomiędzy państwami członkowskimi oraz pomiędzy ich organami regulacyjnymi szczególnie z uwagi na wpływ, jaki nadawcy mający siedzibę w jednym państwie członkowskim mogą mieć na inne państwo członkowskie. W przypadku gdy prawo krajowe przewiduje udzielanie koncesji i jeżeli sprawa dotyczy więcej niż jednego państwa członkowskiego, wskazane jest, by przed przyznaniem takiej koncesji właściwe organy nawiązały kontakt. Współpraca ta powinna obejmować wszystkie dziedziny, które podlegają koordynacji na mocy niniejszej dyrektywy.

(96) Niezbędne jest wyjaśnienie, że działania autopromocyjne stanowią szczególną formę reklamy, w których nadawca telewizyjny promuje własne produkty, usługi, programy lub kanały; w szczególności zwiastuny zawierające urywki programów powinny być traktowane jak programy.

(97) Dzienny czas emisji, przydzielony dla obwieszczeń zamieszczanych przez nadawcę telewizyjnego w związku z własnymi programami i dodatkowymi produktami bezpośrednio z nich uzyskiwanymi lub obwieszczeń w interesie społecznym czy też apeli charytatywnych nadawanych nieodpłatnie, nie powinien być wliczany do maksymalnej długości dziennego lub godzinowego czasu emisji, który może być przydzielony na reklamę i telezakupy.

(98) W celu uniknięcia zakłóceń konkurencji odstępstwo to powinno być ograniczone do obwieszczeń dotyczących produktów spełniających podwójny warunek, czyli produktów dodatkowych i jednocześnie bezpośrednio uzyskiwanych z programów, których to dotyczy. Pojęcie "dodatkowy" odnosi się do produktów przeznaczonych szczególnie do umożliwienia oglądającym widzom korzystanie w pełni z tych programów lub brania w nich udziału.

(99) W następstwie rozwoju telezakupów, gospodarczo istotnej działalności dla podmiotów gospodarczych jako całości i rzeczywistego rynku zbytu towarów i usług w Unii, istotne jest zapewnienie wysokiego poziomu ochrony konsumentów poprzez wprowadzenie odpowiednich norm regulujących formę i treści tych transmisji.

(100) Istotne jest, aby właściwe organy krajowe w monitorowaniu wykonywania odpowiednich przepisów potrafiły odróżnić, w odniesieniu do kanałów, które nie są przeznaczone wyłącznie na telezakupy, z jednej strony czas transmisji przeznaczony na telezakupy, reklamy i inne formy reklamowania, od czasu transmisyjnego przeznaczonego na okna eksploatacyjne dla telezakupów z drugiej strony. Jest zatem konieczne i wystarczające, aby każde okno eksploatacyjne było wyraźnie oddzielone, co najmniej na początku i na końcu, środkami wizualnymi i akustycznymi.

(101) Niniejszą dyrektywę powinno stosować się do kanałów przeznaczonych wyłącznie na telezakupy lub na autopromocję, bez elementów zwykłych programów, takich jak informacje, transmisje sportowe, filmy, programy dokumentalne i teatralne, jedynie do celów niniejszej dyrektywy i bez uszczerbku dla włączenia tych kanałów w zakres innych instrumentów Unii.

(102) Pomimo faktu, iż nadawcy są zobowiązani do zapewnienia rzetelnego i prawdziwego przedstawiania faktów w programach, ważne jest jednakże by byli zobowiązani w szczególny sposób do gwarantowania prawa do odpowiedzi lub równoważnych środków, tak by każda osoba, której uzasadnione interesy zostały naruszone w emitowanym programie, mogła skutecznie dochodzić swoich praw poprzez prawo do odpowiedzi lub mogła zastosować inne środki zaradcze.

(103) Prawo do odpowiedzi jest właściwym środkiem prawnym w przypadku rozpowszechniania telewizyjnego i może być także stosowane wobec usług elektronicznych. Zalecenie w sprawie ochrony małoletnich, godności ludzkiej oraz prawa do odpowiedzi zawiera odpowiednie wskazówki dotyczące wprowadzania do prawa krajowego lub realizacji w praktyce krajowej środków, tak aby zapewnić dostateczne prawo do odpowiedzi lub równoważne środki prawne w odniesieniu do mediów elektronicznych.

(104) W związku z tym, że cele niniejszej dyrektywy, mianowicie stworzenie obszaru bez granic wewnętrznych na użytek audiowizualnych usług medialnych, przy jednoczesnym zapewnieniu wysokiego poziomu ochrony celów będących przedmiotem interesu ogólnego, w szczególności ochrony małoletnich i godności ludzkiej, jak również upowszechniania praw osób niepełnosprawnych, nie mogą być osiągnięte w wystarczający sposób przez państwa członkowskie, a ze względu na rozmiary i skutki niniejszej dyrektywy, mogą być osiągnięte w lepszy sposób na poziomie Unii, Unia może podjąć działania, zgodnie z zasadą subsydiarności określoną w art. 5 Traktatu o Unii Europejskiej. Zgodnie z zasadą proporcjonalności określoną w tym artykule niniejsza dyrektywa nie wykracza poza to, co jest niezbędne do osiągnięcia tych celów.

(105) Niniejsza dyrektywa nie narusza zobowiązań państw członkowskich w zakresie terminów transpozycji do prawa krajowego dyrektyw określonych w załączniku I, część B,

PRZYJMUJĄ NINIEJSZĄ DYREKTYWĘ:

ROZDZIAŁ I

DEFINICJE

Artykuł 1

1. Na użytek niniejszej dyrektywy, zastosowanie mają następujące definicje:

- a) "audiowizualna usługa medialna" oznacza:
 - (i) usługę w rozumieniu art. 56 i 57 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, za którą odpowiedzialność redakcyjną ponosi dostawca usług medialnych i której podstawowym celem jest dostarczanie ogółowi odbiorców - poprzez sieci łączności elektronicznej w rozumieniu art. 2 lit. a) dyrektywy 2002/21/WE - audycji w celach informacyjnych, rozrywkowych lub edukacyjnych. Taka audiowizualna usługa medialna jest przekazem telewizyjnym w rozumieniu lit. e) niniejszego ustępu albo audiowizualną usługą medialną na żądanie w rozumieniu lit. g) niniejszego ustępu;
 - (ii) handlowy przekaz audiowizualny;
- b) "audycja" oznacza ciąg ruchomych obrazów z dźwiękiem lub bez niego, stanowiący odrębną całość w układzie lub katalogu audycji przygotowanym przez dostawcę usług medialnych i mający formę i treść porównywalną z formą i treścią rozpowszechniania telewizyjnego. Przykładami audycji są: filmy pełnometrażowe, transmisje wydarzeń sportowych, seriale komediowe, filmy dokumentalne, audycje dla dzieci oraz filmy i seriale telewizyjne;
- c) "odpowiedzialność redakcyjna" oznacza sprawowanie faktycznej kontroli zarówno nad wyborem audycji, jak i nad sposobem ich zestawienia w układzie chronologicznym w przypadku przekazów telewizyjnych lub w katalogu w przypadku audiowizualnych usług medialnych na żądanie. Odpowiedzialność redakcyjna nie musi oznaczać odpowiedzialności prawnej na podstawie prawa krajowego za dostarczaną treść lub świadczone usługi;

- d) "dostawca usług medialnych" oznacza osobę fizyczną lub prawną, która ponosi odpowiedzialność redakcyjną za wybór audiowizualnej treści audiowizualnej usługi medialnej i decyduje o sposobie zestawienia tej treści;
- e) "rozpowszechnianie telewizyjne" lub "przekaz telewizyjny" (tzn. linearna audiowizualna usługa medialna) oznacza audiowizualną usługę medialną świadczoną przez dostawcę usług medialnych, umożliwiającą równoczesny odbiór audycji na podstawie układu audycji;
- f) "nadawca" oznacza dostawcę usług medialnych mających formę przekazów telewizyjnych;
- g) "audiowizualna usługa medialna na żądanie" (tzn. nielinearna audiowizualna usługa medialna) oznacza audiowizualną usługę medialną świadczoną przez dostawcę usług medialnych, umożliwiającą użytkownikowi odbiór audycji w wybranym przez niego momencie i na jego życzenie w oparciu o katalog audycji przygotowany przez dostawcę usług medialnych;
- h) "handlowy przekaz audiowizualny" oznacza obrazy z dźwiękiem lub bez niego, które mają służyć bezpośredniemu lub pośredniemu promowaniu towarów, usług lub wizerunku osoby fizycznej lub prawnej prowadzącej działalność gospodarczą. Obrazy te towarzyszą audycji lub zostają w niej umieszczone w zamian za opłatę lub podobne wynagrodzenie lub w celach autopromocji. Formy handlowego przekazu audiowizualnego obejmują między innymi: reklamę telewizyjną, sponsorowanie, telesprzedaż i lokowanie produktu;
- i) "reklama telewizyjna" oznacza wszelkiego rodzaju ogłoszenia związane z działalnością handlową, gospodarczą, rzemieślniczą lub działalnością w ramach wolnego zawodu rozpowszechniane przez przedsiębiorstwo publiczne lub prywatne lub osobę fizyczną w zamian za opłatę lub podobne wynagrodzenie lub rozpowszechniane przez to przedsiębiorstwo lub tę osobę fizyczną w celach autopromocji w celu promocji odpłatnego dostarczania towarów lub świadczenia usług, w tym nieruchomości, praw i zobowiązań;
- j) "ukryty handlowy przekaz audiowizualny" oznacza prezentowanie w audycjach - za pomocą słów lub obrazów - towarów, usług, nazwy, znaku towarowego lub działalności producenta towarów lub usługodawcy, jeżeli prezentacja ta w zamierzeniu dostawcy usług medialnych ma służyć za reklamę i może wprowadzać odbiorców w błąd co do swojego charakteru. Uznaje się, że prezentacja jest zamierzona w szczególności, jeżeli jest dokonywana w zamian za opłatę lub podobne wynagrodzenie;
- k) "sponsorowanie" oznacza wszelkiego rodzaju udział, jaki publiczne lub prywatne przedsiębiorstwo lub osoba fizyczna, nieświadczący audiowizualnych usług medialnych ani nieprodukcujący utworów audiowizualnych, miały w sfinansowaniu audiowizualnych usług medialnych lub audycji w celu promowania swojej nazwy, swojego znaku towarowego, swojego wizerunku, swojej działalności lub swoich wyrobów;
- l) "telesprzedaż" oznaczają przekaz ofert kierowanych bezpośrednio do odbiorców z zamiarem odpłatnego dostarczania towarów lub świadczenia usług, w tym nieruchomości, praw i zobowiązań;
- m) "lokowanie produktu" oznacza wszelkie formy handlowego przekazu audiowizualnego polegającego na przedstawieniu lub nawiązaniu do produktu, usługi lub ich znaku towarowego w taki sposób, że stanowią one element samej audycji, w zamian za opłatę lub podobne wynagrodzenie;
- n) "utwory europejskie" oznaczają:
 - (i) utwory pochodzące z państw członkowskich;

- (ii) utwory, które pochodzą z europejskich państw trzecich będących stronami europejskiej Konwencji Rady Europy o telewizji ponadgranicznej i które spełniają warunki określone w ust. 3;
- (iii) utwory powstałe w koprodukcji w ramach umów dotyczących sektora audiowizualnego zawartych pomiędzy Unią a państwami trzecimi i spełniające warunki określone w tych umowach.

2. Zastosowanie przepisów ust. 1 lit. n) ppkt (ii) oraz (iii) zależy od tego, czy w danych państwach trzecich utwory pochodzące z państw członkowskich nie są objęte środkami dyskryminacyjnymi.

3. Utwory, o których mowa w ust. 1 lit. n) ppkt (i) oraz (ii), są utworami wykonanymi głównie przez autorów i pracowników zamieszkałych przynajmniej w jednym z państw, o których mowa w tych przepisach, pod warunkiem że spełniają jeden z następujących trzech warunków:

- (i) są wykonane przez co najmniej jednego producenta mającego siedzibę w co najmniej jednym z tych państw;
- (ii) są produkowane pod nadzorem i faktyczną kontrolą co najmniej jednego producenta mającego siedzibę w co najmniej jednym z tych państw;
- (iii) udział współproducentów z tych państw w łącznych kosztach koprodukcji jest większościowy, a koprodukcja nie jest kontrolowana przez żadnego producenta mającego siedzibę poza tymi państwami.

4. Utwory niebędące utworami europejskimi w rozumieniu ust. 1 lit. n), ale powstałe w ramach dwustronnych umów o koprodukcji zawartych między państwami członkowskimi a państwami trzecimi uważane są za utwory europejskie, pod warunkiem że współproducenci z Unii mają większościowy udział w łącznych kosztach produkcji i że produkcja ta nie jest kontrolowana przez żadnego producenta mającego siedzibę poza terytorium państw członkowskich.

ROZDZIAŁ II

PRZEPISY OGÓLNE

Artykuł 2

1. Każde państwo członkowskie zapewnia, by wszystkie audiowizualne usługi medialne świadczone przez dostawców usług medialnych podlegających jego jurysdykcji pozostawały w zgodzie z przepisami systemu prawa, które mają zastosowanie do audiowizualnych usług medialnych przeznaczonych do odbioru w tym państwie członkowskim.

2. Do celów niniejszej dyrektywy, dostawcami usług medialnych podlegającymi jurysdykcji państwa członkowskiego są następujący dostawcy:

- a) mający siedzibę w danym państwie członkowskim, zgodnie z ust. 3; lub
- b) podlegający przepisom ust. 4.

3. Na użytek niniejszej dyrektywy, w następujących przypadkach uznaje się, że dostawca usług medialnych ma siedzibę w jednym z państw członkowskich:

- a) w tym państwie członkowskim znajduje się główne biuro dostawcy usług medialnych i podejmowane są decyzje redakcyjne dotyczące audiowizualnej usługi medialnej;

- b) jeżeli główne biuro dostawcy usług medialnych znajduje się w jednym państwie członkowskim, ale decyzje redakcyjne dotyczące audiowizualnej usługi medialnej są podejmowane w innym państwie członkowskim, uznaje się, że dostawca usług medialnych ma siedzibę w tym państwie członkowskim, w którym działa znaczna część pracowników zaangażowanych w świadczenie audiowizualnej usługi medialnej. Jeżeli znaczna część pracowników zaangażowanych w świadczenie audiowizualnej usługi medialnej działa w obu z tych państw członkowskich, uznaje się, że dostawca usług medialnych ma siedzibę w tym państwie członkowskim, w którym znajduje się jego główne biuro. Jeżeli w żadnym z tych państw członkowskich nie działa znaczna część pracowników zaangażowanych w świadczenie audiowizualnej usługi medialnej, uznaje się, że dostawca usług medialnych ma siedzibę w tym państwie członkowskim, w którym pierwotnie rozpoczął swoją działalność zgodnie z prawem tego państwa członkowskiego, pod warunkiem że jego związek z gospodarką tego państwa członkowskiego jest faktyczny i trwały;
- c) jeżeli główne biuro dostawcy usług medialnych znajduje się w jednym z państw członkowskich, ale decyzje dotyczące audiowizualnej usługi medialnej są podejmowane w państwie trzecim lub odwrotnie, uznaje się, że dostawca ma siedzibę w danym państwie członkowskim, pod warunkiem że w tym państwie działa znaczna część pracowników zaangażowanych w świadczenie audiowizualnej usługi medialnej.

4. Uznaje się, że dostawcy usług medialnych, do których nie stosuje się przepisów ust. 3, podlegają jurysdykcji państwa członkowskiego, jeżeli:

- a) korzystają z naziemno-satelitarnej stacji nadawczej znajdującej się w tym państwie członkowskim;
- b) nie korzystają z naziemno-satelitarnej stacji nadawczej znajdującej się w tym państwie członkowskim, ale korzystają z łącza satelitarne należącego do tego państwa członkowskiego.

5. Jeżeli zgodnie z ust. 3 i 4 nie można określić, które państwo członkowskie sprawuje jurysdykcję, właściwym państwem członkowskim jest to, w którym dostawca usług medialnych jest ustanowiony w rozumieniu art. 49-55 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej.

6. Niniejszej dyrektywy nie stosuje się do audiowizualnych usług medialnych, które są przeznaczone do odbioru wyłącznie w państwach trzecich i które nie są bezpośrednio lub pośrednio odbierane za pomocą standardowych urządzeń konsumenckich w żadnym z państw członkowskich.

Artykuł 3

1. Państwa członkowskie zapewniają na swoim terytorium swobodę odbioru i nie ograniczają retransmisji audiowizualnych usług medialnych z innych państw członkowskich z przyczyn, które wchodzą w zakres dziedzin podlegających koordynacji na mocy niniejszej dyrektywy.

2. W odniesieniu do rozpowszechniania telewizyjnego państwa członkowskie mogą tymczasowo odstąpić od stosowania ust. 1, jeżeli spełnione są następujące warunki:

- a) przekaz telewizyjny pochodzący z innego państwa członkowskiego stanowi jawne, poważne i groźne naruszenie art. 27 ust. 1 lub 2 lub art. 6;
- b) nadawca telewizyjny w okresie poprzednich dwunastu miesięcy przynajmniej dwukrotnie naruszył przepis lub przepisy określone w lit. a);

- c) dane państwo członkowskie na piśmie zawiadomiło nadawcę i Komisję o zarzucanych naruszeniach oraz o środkach zamierzonych w przypadku ponownego zaistnienia takich naruszeń;
- d) konsultacje między państwem emitującym a Komisją nie doprowadziły w terminie 15 dni od określonego w lit. c) zawiadomienia do polubownego rozwiązania sporu i ponownie miało miejsce zarzucane wykroczenie.

Komisja postanawia, w terminie dwóch miesięcy od zawiadomienia o środkach podjętych przez państwo członkowskie, o zgodności tych środków z prawem unijnym. W przypadku decyzji negatywnej państwo członkowskie zostaje zobowiązane do pilnego odstąpienia od środków, których to dotyczy.

3. Ustęp 2 pozostaje bez uszczerbku dla stosowania jakiegokolwiek procedury, środków prawnych lub sankcji, względem danych naruszeń w państwie członkowskim sprawującym jurysdykcję nad danym nadawcą telewizyjnym.

4. W odniesieniu do audiowizualnych usług medialnych na żądanie, państwa członkowskie mogą podjąć środki w celu odstąpienia od stosowania ust. 1 w przypadku określonej usługi, o ile spełnione są następujące warunki:

- a) środki te są:
 - (i) niezbędne z jednego z następujących względów:
 - porządku publicznego, a zwłaszcza zapobiegania przestępstwom, ich wykrywania, ścigania i karania, w tym ochrony małoletnich oraz zwalczania wszelkich przypadków nawoływania do nienawiści z powodu rasy, płci, religii czy narodowości oraz przypadków naruszenia godności ludzkiej w stosunku do konkretnych osób,
 - ochrony zdrowia publicznego,
 - bezpieczeństwa publicznego, w tym ochrony bezpieczeństwa państwa i ze względów obrony kraju,
 - ochrony konsumentów, w tym inwestorów;
 - (ii) podejmowane w stosunku do audiowizualnej usługi medialnej na żądanie naruszającej względy, o których mowa w ppkt (i), lub stanowiącej poważne i groźne ryzyko naruszenia tych względów;
 - (iii) proporcjonalne do wymienionych względów;
- b) przed podjęciem przedmiotowych środków i bez uszczerbku dla postępowania sądowego, w tym postępowania przygotowawczego oraz czynności wykonywanych w ramach śledztwa, państwo członkowskie:
 - (i) zwróciło się o podjęcie środków do państwa członkowskiego, którego jurysdykcji podlega dostawca usług medialnych, a ono ich nie podjęło lub podjęło środki nieodpowiednie;
 - (ii) zawiadomiło Komisję i państwo członkowskie, którego jurysdykcji podlega dostawca usług medialnych, o zamiarze podjęcia takich środków.

5. W nagłych przypadkach państwa członkowskie mogą odstąpić od spełnienia warunków określonych w ust. 4 lit. b). W takiej sytuacji należy w jak najkrótszym terminie poinformować o podjętych środkach Komisję i państwo członkowskie, którego jurysdykcji podlega dostawca usług medialnych, i wskazać przy tym, dlaczego sytuacja została przez państwo członkowskie uznana za nagłą.

6. Bez uszczerbku dla możliwości podjęcia przez państwo członkowskie środków, o których mowa w ust. 4 i 5, Komisja w jak najkrótszym terminie analizuje ich zgodność z prawem unijnym. Jeżeli Komisja dojdzie do wniosku, że środki są niezgodne z prawem unijnym, zwraca się do danego państwa członkowskiego o powstrzymanie się od podjęcia wszelkich zaproponowanych środków lub o zaprzestanie w trybie pilnym stosowania danych środków.

Artykuł 4

1. Państwa członkowskie mogą zobowiązać dostawców usług medialnych podlegających ich jurysdykcji do przestrzegania bardziej szczegółowych lub surowszych przepisów w dziedzinach, które podlegają koordynacji na mocy niniejszej dyrektywy, pod warunkiem że przepisy takie są zgodne z prawem unijnym.

2. W przypadku gdy państwo członkowskie:

- a) na mocy ust. 1 skorzystało z prawa do przyjęcia w ogólnym interesie publicznym bardziej szczegółowych lub surowszych przepisów; oraz
- b) ocenia, że nadawca podlegający jurysdykcji innego państwa członkowskiego dokonuje przekazu telewizyjnego, który w całości lub w przeważającej części jest kierowany na jego terytorium;

może ono kontaktować się z państwem członkowskim sprawującym jurysdykcję w celu osiągnięcia obopólnie zadowalającego rozwiązania wszelkich pojawiających się problemów. Państwo członkowskie sprawujące jurysdykcję, po otrzymaniu uzasadnionego wniosku od pierwszego państwa członkowskiego, występuje do nadawcy o przestrzeganie rzeczonych przepisów przyjętych w interesie publicznym. W terminie dwóch miesięcy państwo członkowskie sprawujące jurysdykcję informuje pierwsze państwo członkowskie o efektach uzyskanych w wyniku tego wystąpienia. Każde z tych państw członkowskich może zwrócić się do Komitetu Kontaktowego ustanowionego na mocy art. 29 o przeanalizowanie sprawy.

3. Pierwsze państwo członkowskie może przyjąć odpowiednie środki przeciwko takiemu nadawcy, w przypadku gdy ocenia, że:

- a) efekty uzyskane w wyniku zastosowania ust. 2 nie są satysfakcjonujące; oraz
- b) dany nadawca ustanowił swoją siedzibę w państwie członkowskim sprawującym jurysdykcję w celu ominięcia surowszych przepisów, które podlegają koordynacji na mocy niniejszej dyrektywy, które to przepisy miałyby do niego zastosowanie, gdyby miał siedzibę w pierwszym państwie członkowskim.

Środki takie są obiektywnie niezbędne, stosowane w sposób niedyskryminacyjny i proporcjonalne do zamierzonych celów.

4. Państwo członkowskie może podjąć środki, o których mowa w ust. 3, tylko wówczas, gdy spełnione zostały następujące warunki:

- a) powiadomiło ono Komisję i państwo członkowskie, w którym nadawca ma swoją siedzibę, o zamiarze podjęcia takich środków i uzasadniło swoją ocenę; oraz
- b) Komisja stwierdziła, że środki te są zgodne z prawem unijnym, a zwłaszcza że oceny, których dokonało państwo członkowskie przed podjęciem środków wynikających z ust. 2 i 3, są prawidłowe.

5. Komisja podejmuje decyzję w sprawie niezgodności środków z prawem unijnym w terminie trzech miesięcy od otrzymania powiadomienia określonego w ust. 4 lit. a). Jeżeli Komisja podejmie decyzję stwierdzającą niezgodność środków z prawem unijnym, dane państwo członkowskie powstrzymuje się od ich podjęcia.

6. Państwa członkowskie zapewniają w odpowiedni sposób, w ramach swojego ustawodawstwa, by dostawcy usług medialnych podlegający ich jurysdykcji faktycznie przestrzegali przepisów niniejszej dyrektywy.

7. Państwa członkowskie popierają systemy współregulacji lub samoregulacji na szczeblu krajowym w dziedzinach, które podlegają koordynacji na mocy niniejszej dyrektywy, w zakresie dozwolonym przez ich systemy prawne. Systemy współregulacji lub samoregulacji muszą być skonstruowane tak, aby były powszechnie akceptowane przez główne zainteresowane strony w danych państwach członkowskich oraz muszą zapewniać skuteczne egzekwowanie ich stosowania.

8. O ile niniejsza dyrektywa nie stanowi inaczej, stosuje się dyrektywę 2000/31/WE. W przypadku niezgodności przepisów dyrektywy 2000/31/WE z przepisami niniejszej dyrektywy zastosowanie mają przepisy niniejszej dyrektywy, chyba że stanowi ona inaczej.

ROZDZIAŁ III

PRZEPISY MAJĄCE ZASTOSOWANIE DO WSZYSTKICH AUDIOWIZUALNYCH USŁUG MEDIALNYCH

Artykuł 5

Państwa członkowskie zapewniają, by dostawcy audiowizualnych usług medialnych podlegający ich jurysdykcji zapewnili usługobiorcom łatwy, bezpośredni i trwały dostęp przynajmniej do następujących informacji:

- a) nazwy dostawcy usług medialnych;
- b) adresu, pod którym dostawca usług medialnych ma swoją siedzibę;
- c) danych dotyczących dostawcy usług medialnych, w tym adresu jego poczty elektronicznej lub witryny internetowej, które pozwalają szybko skontaktować się z nim w sposób bezpośredni i skuteczny;
- d) w odpowiednich przypadkach - informacji o właściwych organach regulacyjnych lub nadzorczych.

Artykuł 6

Państwa członkowskie zapewniają w odpowiedni sposób, by audiowizualne usługi medialne świadczone przez dostawców usług medialnych podlegających ich jurysdykcji nie zawierały żadnych treści nawołujących do nienawiści ze względu na rasę, płeć, religię lub narodowość.

Artykuł 7

Państwa członkowskie zachęcają dostawców usług medialnych podlegających ich jurysdykcji do zapewniania, by świadczone przez nich usługi stawały się stopniowo dostępne dla osób z upośledzeniami wzroku lub słuchu.

Artykuł 8

Państwa członkowskie zapewniają, by dostawcy usług medialnych podlegający ich jurysdykcji nie emitowali utworów kinematograficznych poza okresami uzgodnionymi z posiadaczami praw do tych utworów.

Artykuł 9

1. Państwa członkowskie zapewniają spełnianie przez handlowe przekazy audiowizualne rozpowszechniane przez dostawców usług medialnych podlegających ich jurysdykcji następujących wymagań:

- a) handlowe przekazy audiowizualne muszą być łatwo rozpoznawalne. Zakazuje się ukrytych handlowych przekazów audiowizualnych;
- b) handlowe przekazy audiowizualne nie mogą wykorzystywać technik podprogowych;
- c) handlowe przekazy audiowizualne:
 - (i) nie mogą naruszać godności człowieka;
 - (ii) nie mogą zawierać żadnych treści dyskryminujących ze względu na płeć, rasę lub pochodzenie etniczne, narodowość, religię lub światopogląd, niepełnosprawność, wiek lub orientację seksualną ani promować takiej dyskryminacji;
 - (iii) nie mogą zachęcać do postępowania zagrażającego zdrowiu lub bezpieczeństwu;
 - (iv) nie mogą zachęcać do postępowania poważnie szkodzącego ochronie środowiska;
- d) zakazane są wszelkie rodzaje handlowych przekazów audiowizualnych na temat papierosów i innych produktów tytoniowych;
- e) handlowe przekazy audiowizualne na temat napojów alkoholowych nie mogą być specjalnie kierowane do małoletnich i nie mogą zachęcać do nieumiarkowanej konsumpcji takich napojów;
- f) zakazany jest handlowy przekaz audiowizualny na temat produktów i zabiegów leczniczych dostępnych wyłącznie na receptę w państwie członkowskim, którego jurysdykcji podlega dostawca usług medialnych;
- g) handlowe przekazy audiowizualne nie mogą wyrządzać fizycznej lub moralnej szkody małoletnim. W związku z tym nie mogą bezpośrednio nakłaniać małoletnich do kupna lub najmu produktu lub usługi, wykorzystując ich brak doświadczenia lub łatwowierność, nie mogą bezpośrednio zachęcać małoletnich, by przekonali rodziców lub osoby trzecie do kupna reklamowanych produktów lub usług, nie mogą wykorzystywać szczególnego zaufania, którym małoletni darzą rodziców, nauczycieli lub inne osoby, ani nie mogą bez uzasadnienia pokazywać małoletnich w niebezpiecznych sytuacjach.

2. Państwa członkowskie i Komisja zachęcają dostawców usług audiowizualnych do opracowania sposobów postępowania wobec niestosownych handlowych przekazów audiowizualnych towarzyszących audycjom dla dzieci lub będących elementem tych audycji i stanowiących reklamę artykułów żywnościowych lub napojów, które zawierają składniki odżywcze i substancje o działaniu odżywczym lub fizjologicznym, zwłaszcza takie jak tłuszcze, kwasy tłuszczowe trans, sól/sód i węglowodany, niezalecane w nadmiernych ilościach w codziennej diecie.

Artykuł 10

1. Sponsorowane audiowizualne usługi medialne lub audycje sponsorowane muszą spełniać następujące wymagania:

- a) ich treść, a w przypadku rozpowszechniania telewizyjnego także ich miejsce w układzie audycji, w żadnych okolicznościach nie może podlegać wpływom powodującym naruszenie odpowiedzialności i niezależności redakcyjnej dostawcy usług medialnych;
- b) nie mogą zachęcać bezpośrednio do zakupu lub najmu towarów ani usług, zwłaszcza przez specjalne, promocyjne odniesienia do tych towarów lub usług;
- c) widzowie muszą być wyraźnie poinformowani o istnieniu umowy o sponsorowaniu. Audycje sponsorowane muszą być wyraźnie oznaczone za pomocą nazwy, znaku firmowego lub jakiegokolwiek innego symbolu sponsora, takiego jak odniesienie do jego produktu(-ów) lub usługi (usług) lub do ich charakterystycznego znaku, w sposób właściwy dla audycji - na początku, w trakcie ich trwania lub na końcu.

2. Audiowizualne usługi medialne i audycje nie mogą być sponsorowane przez przedsiębiorstwa, których zasadnicza działalność polega na produkcji lub sprzedaży papierosów i innych wyrobów tytoniowych.

3. Audiowizualne usługi medialne lub audycje sponsorowane przez przedsiębiorstwa, których działalność obejmuje produkcję lub sprzedaż produktów i zabiegów leczniczych, mogą promować nazwę lub wizerunek przedsiębiorstwa, ale nie mogą promować konkretnych produktów ani zabiegów leczniczych, jeżeli w państwie członkowskim, którego jurysdykcji podlega dostawca usług medialnych, są one dostępne wyłącznie na receptę.

4. Audycje informacyjne i audycje dotyczące bieżących wydarzeń nie mogą być sponsorowane. Państwa członkowskie mogą zabronić prezentowania firmowego znaku sponsora podczas audycji dla dzieci, audycji dokumentalnych i religijnych.

Artykuł 11

1. Ustępy 2, 3 i 4 stosuje się tylko do audycji wyprodukowanych po dniu 19 grudnia 2009 r.

2. Zakazuje się lokowania produktu.

3. O ile państwo członkowskie nie postanowi inaczej, lokowanie produktu jest dopuszczalne w drodze odstępstwa od ust. 2 w następujących przypadkach:

- a) w utworach kinematograficznych, filmach i serialach wyprodukowanych na użytek audiowizualnych usług medialnych, w audycjach sportowych oraz audycjach rozrywkowych;
- b) w przypadku gdy nie dochodzi do płatności, ale jedynie do dostarczenia bezpłatnie pewnych towarów lub usług, takich jak rekwizyty i nagrody, po to, aby zostały zaprezentowane w audycji.

Odstępstwa przewidzianego w lit. a) nie stosuje się do audycji dla dzieci.

Audycje, w których stosuje się lokowanie produktu, muszą spełniać co najmniej wszystkie poniższe wymagania:

- a) ich treść, a w przypadku rozpowszechniania telewizyjnego także ich miejsce w układzie audycji, w żadnych okolicznościach nie może podlegać wpływom powodującym naruszenie odpowiedzialności i niezależności redakcyjnej dostawcy usług medialnych;
- b) nie mogą zachęcać bezpośrednio do zakupu ani najmu towarów ani usług, zwłaszcza przez specjalne, promocyjne odniesienia do tych towarów lub usług;

- c) nie mogą nadmiernie eksponować danego produktu;
- d) widzowie muszą zostać wyraźnie poinformowani o zastosowaniu lokowania produktu. Audycje, w których stosuje się lokowanie produktu, oznaczają się odpowiednio na początku, na końcu oraz w momencie wznowienia po przerwie reklamowej, tak aby uniknąć wprowadzenia widzów w błąd.

Na zasadzie wyjątku państwa członkowskie mogą odstąpić od wymogów zawartych w lit. d), o ile dana audycja nie została wyprodukowana przez dostawcę usług medialnych ani przedsiębiorstwo z nim związane ani taka produkcja nie została przez te podmioty zlecona.

4. W żadnym wypadku w audycjach nie stosuje się lokowania produktu, jeżeli produktami tymi są:

- a) wyroby tytoniowe lub papierosy lub wyroby przedsiębiorstw, których zasadniczą działalność polega na produkcji lub sprzedaży papierosów i innych wyrobów tytoniowych;
- b) konkretne produkty lub zabiegi lecznicze dostępne wyłącznie na receptę w państwie członkowskim, którego jurysdykcji podlega dostawca usług medialnych.

ROZDZIAŁ IV

PRZEPISY MAJĄCE ZASTOSOWANIE WYŁĄCZNIE DO AUDIOWIZUALNYCH USŁUG MEDIALNYCH NA ŻĄDANIE

Artykuł 12

Państwa członkowskie podejmują odpowiednie środki w celu zapewnienia, by te audiowizualne usługi medialne na żądanie świadczone przez dostawców usług medialnych podlegających ich jurysdykcji, które mogą poważnie zaszkodzić fizycznemu, psychicznemu lub moralnemu rozwojowi małoletnich, były udostępniane jedynie w sposób zapewniający, by małoletni w zwykłych okolicznościach nie mogli słuchać ani oglądać przekazów zawartych w takich audiowizualnych usługach medialnych na żądanie.

Artykuł 13

1. Państwa członkowskie zapewniają, by dzięki audiowizualnym usługom medialnym na żądanie świadczonym przez dostawców usług medialnych podlegających ich jurysdykcji promowane były - w granicach możliwości i w stosowny sposób - produkcja utworów europejskich oraz dostęp do nich. Taka promocja mogłaby polegać między innymi na udziale finansowym takich usług w produkcji utworów europejskich i zakupie praw do nich lub udostępnianiu lub eksponowaniu utworów europejskich w katalogu audycji oferowanych w ramach audiowizualnej usługi medialnej na żądanie.

2. W terminie do dnia 19 grudnia 2011 r., a następnie co cztery lata, państwa członkowskie składają Komisji sprawozdania z wdrożenia ust. 1.

3. W oparciu o informacje przekazane przez państwa członkowskie oraz niezależną analizę Komisja składa Parlamentowi Europejskiemu i Radzie sprawozdanie dotyczące stosowania ust. 1, uwzględniając przy tym rozwój rynku i technologii oraz cel, którym jest różnorodność kulturowa.

ROZDZIAŁ V

ROZPOWSZECHNIANIE TELEWIZYJNE: PRZEPISY DOTYCZĄCE PRAW WYŁĄCZNYCH I KRÓTKICH RELACJI

Artykuł 14

1. Każde państwo członkowskie może podjąć środki zgodne z prawem unijnym w celu zapewnienia, by nadawcy podlegający jego jurysdykcji, którzy na prawach wyłączności rozpowszechniają wydarzenia uznawane przez to państwo członkowskie za wydarzenia o zasadniczym znaczeniu społecznym, nie rozpowszechniali ich w sposób pozbawiający zasadniczą część odbiorców w tym państwie możliwości oglądania tych wydarzeń w ogólnodostępnej telewizji w przekazie na żywo lub z opóźnieniem. Jeżeli państwo członkowskie podejmuje takie środki, sporządza ono wykaz wytypowanych wydarzeń, krajowych lub zagranicznych, które uznaje za wydarzenia o zasadniczym znaczeniu społecznym. Sporządza ten wykaz w jawny i przejrzysty sposób, w odpowiednim czasie. Równocześnie państwo członkowskie określa, czy wydarzenia te powinny być dostępne w pełnym czy częściowym przekazie na żywo lub - jeżeli to konieczne lub wskazane z obiektywnych względów interesu publicznego - czy powinny być dostępne w pełnym czy częściowym przekazie z opóźnieniem.

2. Państwa członkowskie niezwłocznie powiadamiają Komisję o wszelkich środkach podjętych lub planowanych na mocy ust. 1. W terminie trzech miesięcy od otrzymania powiadomienia Komisja sprawdza, czy środki takie są zgodne z prawem unijnym, i powiadamia o nich inne państwa członkowskie. Komisja zasięga opinii Komitetu Kontaktowego ustanowionego na mocy art. 29. Niezwłocznie publikuje w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej* informacje o podjętych środkach, a co najmniej raz w roku - zbiorczy wykaz środków podjętych przez państwa członkowskie.

3. Państwa członkowskie zapewniają w odpowiedni sposób, w ramach swojego ustawodawstwa, by nadawcy podlegający ich jurysdykcji nie wykonywali praw wyłącznych, które nabyli po dniu 30 lipca 1997 r., w sposób pozbawiający zasadniczą część odbiorców w innym państwie członkowskim możliwości oglądania wydarzeń wytypowanych przez to inne państwo członkowskie zgodnie z ust. 1 i 2; możliwość oglądania tych wydarzeń dotyczy pełnego lub częściowego przekazu na żywo lub - jeżeli to konieczne lub wskazane z obiektywnych względów interesu publicznego - ich pełnego lub częściowego przekazu z opóźnieniem w ogólnodostępnej telewizji, zależnie od decyzji tego innego państwa członkowskiego zgodnie z ust. 1.

Artykuł 15

1. Państwa członkowskie zapewniają, by każdy nadawca mający siedzibę w Unii i chcący przygotować krótkie relacje informacyjne miał dostęp - na uczciwych, rozsądnych i niedyskryminacyjnych zasadach - do wydarzeń, które budzą duże zainteresowanie odbiorców i są transmitowane na zasadzie wyłączności przez nadawcę podlegającego ich jurysdykcji.

2. Jeżeli prawa wyłączne do wydarzenia budzącego duże zainteresowanie odbiorców nabył inny nadawca mający siedzibę w tym samym państwie członkowskim co nadawca ubiegający się o dostęp, o dostęp ubiega się u tego nadawcy.

3. Państwa członkowskie zapewniają, by dostęp taki był zagwarantowany poprzez umożliwienie nadawcom dowolnego wybierania krótkich fragmentów z sygnału nadawcy transmitującego z zastrzeżeniem podania przynajmniej ich źródła, chyba że podanie go jest niemożliwe ze względów praktycznych.

4. Zamiast stosować przepisy ust. 3, państwo członkowskie może ustanowić równoważny system, który w inny sposób pozwoli na dostęp do wydarzeń na uczciwych, rozsądnych i niedyskryminacyjnych zasadach.

5. Krótkie fragmenty są wykorzystywane wyłącznie w ogólnych audycjach informacyjnych, a w audiowizualnych usługach medialnych na żądanie mogą być wykorzystywane jedynie w przypadku gdy ten sam dostawca usług medialnych prezentuje tę samą audycję w późniejszym czasie.

6. Bez uszczerbku dla ust. 1-5 państwa członkowskie zapewniają zgodnie ze swoimi systemami prawnymi i praktykami, by określone zostały sposoby i warunki udostępniania takich krótkich fragmentów, a w szczególności w odniesieniu do wszelkich ustaleń związanych z wynagrodzeniem, maksymalnym czasem trwania krótkich fragmentów oraz ograniczeń czasowych dotyczących ich przekazu. Jeżeli przewiduje się wynagrodzenie, nie przewyższa ono dodatkowych kosztów poniesionych bezpośrednio w związku z udostępnieniem.

ROZDZIAŁ VI

PROMOCJA DYSTRYBUCJI I PRODUKCJI PROGRAMÓW TELEWIZYJNYCH

Artykuł 16

1. Państwa członkowskie zapewniają, w przypadkach gdy jest to możliwe do zrealizowania, za pomocą odpowiednich środków, aby nadawcy telewizyjni zarezerwowali utworom europejskim udział stanowiący większość łącznego czasu nadawania programu, z wyłączeniem czasu przeznaczanego na nadawanie wiadomości, wydarzeń sportowych, gier, reklamy, usług teletekstu i teledupów. Mając na uwadze odpowiedzialność nadawcy wobec odbiorców w zakresie informacji, edukacji, kultury oraz rozrywki, udział ten jest osiągany stopniowo, z zastosowaniem odpowiednich kryteriów.

2. Jeżeli nie jest możliwe osiągnięcie odpowiedniego udziału zgodnie z ust. 1, nie może być on niższy niż średnia dla danego państwa członkowskiego w 1988 r.

W przypadku Grecji oraz Portugalii rok 1988 zastępuje się rokiem 1990.

3. Państwa członkowskie składają Komisji co dwa lata, począwszy od dnia 3 października 1991 r., sprawozdanie ze stosowania niniejszego artykułu oraz art. 17.

Sprawozdanie to zawiera w szczególności dane statystyczne dotyczące osiągnięcia udziału, o którym mowa w niniejszym artykule oraz w art. 17, dla każdego z programów telewizyjnych podlegających ustawodawstwu danego państwa członkowskiego, przyczyny nieuzyskania tego udziału w indywidualnych przypadkach oraz podjęte lub planowane środki mające na celu umożliwienie osiągnięcia wymaganego udziału.

Komisja informuje pozostałe państwa członkowskie oraz Parlament Europejski o wspomnianych sprawozdaniach oraz, jeśli to konieczne, wydaje opinię dotyczącą sprawozdania. Komisja zapewnia stosowanie niniejszego artykułu oraz art. 17 zgodnie z postanowieniami Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej.

Komisja może uwzględnić w wydawanej przez siebie opinii postęp osiągnięty w stosunku do lat ubiegłych, udział audycji telewizyjnych emitowanych po raz pierwszy w programie, szczególne uwarunkowania w przypadku nowych nadawców programów telewizyjnych oraz specyficzną sytuację państw o niskich zdolnościach produkcyjnych w dziedzinie programów audiowizualnych lub ograniczonych obszarach językowych.

Artykuł 17

Państwa członkowskie zapewnią, w przypadkach gdy jest to możliwe do zrealizowania, za pomocą odpowiednich środków, aby nadawcy zarezerwowali co najmniej 10 % czasu nadawania programu lub, wedle uznania państwa członkowskiego, co najmniej 10 % budżetu programowego dla utworów europejskich wyprodukowanych przez producentów niezależnych od nadawców, z wyłączeniem czasu przeznaczanego na nadawanie wiadomości, wydarzeń sportowych, gier, reklamy i usług teletekstu i telezakupów. Mając na uwadze informacyjne, edukacyjne, kulturalne oraz rozrywkowe zadania nadawcy wobec odbiorców, udział ten jest osiąganym stopniowo, z zastosowaniem odpowiednich kryteriów. Jest on osiąganym także poprzez rezerwowanie odpowiedniego udziału dla utworów nowych, tzn. utworów nadawanych w okresie pięciu lat od daty ich produkcji.

Artykuł 18

Niniejszy rozdział nie ma zastosowania do transmisji telewizyjnych przeznaczonych dla odbiorców lokalnych i które nie są włączone do sieci krajowej.

ROZDZIAŁ VII

REKLAMA TELEWIZYJNA I TELESPRZEDAŻ

Artykuł 19

1. Reklama telewizyjna i telesprzedaż muszą być łatwo rozpoznawalne i odróżniać się od materiału redakcyjnego. Bez uszczerbku dla stosowania nowych technik reklamowych, reklama telewizyjna i telesprzedaż są wyraźnie oddzielane od innych części audycji w sposób wizualny lub dźwiękowy, lub przestrzenny.

2. Pojedyncze spoty reklamowe i telesprzedażowe, poza spotami umieszczanymi podczas transmisji wydarzeń sportowych, muszą stanowić wyjątek.

Artykuł 20

1. Państwa członkowskie zapewniają, by w przypadku gdy reklamy telewizyjne lub telesprzedaż są umieszczone podczas audycji, nie została naruszona integralność audycji - przy uwzględnieniu naturalnych przerw w audycji, czasu trwania danej audycji i jej charakteru - ani nie zostały naruszone uprawnienia posiadaczy praw do audycji.

2. Emisja filmów wyprodukowanych dla telewizji (z wyłączeniem serii, seriali i filmów dokumentalnych), utworów kinematograficznych i audycji informacyjnych może zostać przerwana reklamą telewizyjną lub telesprzedażą tylko jeden raz w ciągu każdego przewidzianego w układzie audycji okresu nie krótszego niż 30 minut.

Emisja audycji dla dzieci może zostać przerwana reklamą telewizyjną lub telesprzedażą tylko raz w ciągu każdego przewidzianego w układzie audycji okresu nie krótszego niż 30 minut, o ile czas trwania danej audycji - przewidziany w układzie audycji - jest dłuższy niż 30 minut. Nie wolno umieszczać reklamy telewizyjnej ani telesprzedaży podczas transmisji uroczystości religijnych.

Artykuł 21

Zabronione są telezakupy dotyczące produktów leczniczych, stanowiących przedmiot pozwolenia na dopuszczenie do obrotu w rozumieniu dyrektywy 2001/83/WE.

Artykuł 22

Telewizyjna reklama i telezakupy napojów alkoholowych muszą odpowiadać następującym kryteriom:

- a) nie mogą być specjalnie skierowane do małoletnich, a w szczególności przedstawiać małoletnich spożywających napoje alkoholowe;
- b) nie mogą łączyć spożywania alkoholu ze zwiększoną wydolnością fizyczną bądź kierowaniem pojazdami;
- c) nie mogą tworzyć wrażenia, iż spożywanie alkoholu ma pozytywny wpływ na sukces społeczny bądź seksualny;
- d) nie mogą zawierać stwierdzeń, iż alkohol posiada właściwości lecznicze, jest środkiem stymulującym, uspokajającym lub sposobem rozwiązywania konfliktów osobistych;
- e) nie mogą zachęcać do nieumiarkowanego spożycia alkoholu bądź przedstawiać abstynencji lub umiarkowanego spożycia w negatywny sposób;
- f) nie mogą podkreślać wysokiej zawartości alkoholu w napojach alkoholowych jako cechy wpływającej pozytywnie na jakość napoju.

Artykuł 23

1. Czas nadawania telewizyjnych spotów reklamowych i spotów telesprzedażowych nie może w danej godzinie zegarowej przekraczać 20 %.

2. Ustępu 1 nie stosuje się do ogłoszeń nadawcy w związku z jego własnymi audycjami ani w związku z produktami towarzyszącymi wywodzącymi się bezpośrednio z tych audycji, do ogłoszeń sponsorowanych ani do lokowania produktu.

Artykuł 24

Bloki telesprzedaży są wyraźnie oznaczane w sposób wizualny i dźwiękowy i nadawane w sposób nieprzerwany przez co najmniej 15 minut.

Artykuł 25

Przepisy niniejszej dyrektywy stosuje się odpowiednio do kanałów telewizyjnych poświęconych wyłącznie reklamie i telesprzedaży oraz do kanałów telewizyjnych poświęconych wyłącznie autopromocji.

Jednakże do kanałów tych nie stosuje się rozdziału VI, a także art. 20 i 23.

Artykuł 26

Bez uszczerbku dla art. 4, państwa członkowskie mogą, z należytym uwzględnieniem prawa unijnego, ustanawiać warunki inne niż warunki określone w art. 20 ust. 2 i art. 23 w odniesieniu do przekazów telewizyjnych przeznaczonych do odbioru wyłącznie na terytorium krajowym i które nie mogą być bezpośrednio ani pośrednio odbierane w żadnym z pozostałych państw członkowskich.

ROZDZIAŁ VIII

ROZPOWSZECHNIANIE TELEWIZYJNE: OCHRONA MAŁOLETNIICH

Artykuł 27

1. Państwa członkowskie podejmują stosowne środki w celu zagwarantowania, by transmisje nadawców telewizyjnych podlegających ich jurysdykcji nie zawierały jakichkolwiek programów mogących poważnie zaszkodzić rozwojowi fizycznemu, umysłowemu lub moralnemu małoletnich, w szczególności programów zawierających pornografię lub nieuzasadnioną przemoc.

2. Środki przewidziane w ust. 1 rozciągają się również na inne programy, które mogą zaszkodzić rozwojowi fizycznemu, umysłowemu lub moralnemu małoletnich, chyba że zapewnia się, poprzez wybór godzin emisji lub za pomocą jakichkolwiek środków technicznych, że małoletni znajdujący się w zasięgu transmisji nie mogą w normalny sposób oglądać ani słuchać tych emisji.

3. Dodatkowo, jeżeli takie programy są transmitowane w sposób niekodowany, państwa członkowskie zapewniają, aby były poprzedzane akustycznym ostrzeżeniem, lub aby były rozpoznawane na skutek obecności oznaczenia wizualnego w trakcie ich trwania.

ROZDZIAŁ IX

ROZPOWSZECHNIANIE TELEWIZYJNE: PRAWO DO ODPOWIEDZI

Artykuł 28

1. Bez uszczerbku dla innych przepisów przyjętych przez państwa członkowskie w dziedzinie prawa cywilnego, administracyjnego lub karnego, każda osoba fizyczna lub prawna, niezależnie od przynależności państwowej, której uzasadnione interesy, w szczególności reputacja i dobre imię, zostały naruszone w wyniku przedstawienia nieprawdziwych faktów w programie telewizyjnym, ma możliwość skorzystania z prawa do odpowiedzi lub z równoważnych środków. Państwa członkowskie zapewniają, aby faktyczne wykonanie prawa do odpowiedzi lub do równoważnych środków nie było skrepowane narzuceniem nieuzasadnionych terminów lub warunków. Odpowiedź jest emitowana w rozsądnym terminie po zgłoszeniu uzasadnionego wniosku, w chwili i w sposób odpowiadający transmisji, do której odnosi się wniosek.

2. Prawo do odpowiedzi lub równoważnych środków prawnych jest stosowane w odniesieniu do wszystkich nadawców podlegających ustawodawstwu danego państwa członkowskiego.

3. Państwa członkowskie podejmą środki niezbędne do wprowadzenia prawa do odpowiedzi lub równoważnych środków prawnych oraz określają procedurę postępowania przy ich zastosowaniu. W szczególności państwa członkowskie zapewniają odpowiedni termin na udzielenie odpowiedzi, a także wprowadzą procedury umożliwiające właściwe korzystanie z prawa do odpowiedzi lub równoważnych środków przez osoby fizyczne lub prawne zamieszkałe lub posiadające siedzibę w innym państwie członkowskim.

4. Żądanie prawa do odpowiedzi lub równoważnych środków może zostać odrzucone, jeśli odpowiedź nie jest uzasadniona na podstawie warunków wymienionych w ust. 1, gdy wiązałaby się z czynem karalnym, narażałaby nadawcę na odpowiedzialność cywilnoprawną lub przekraczała powszechnie przyjęte normy dobrych obyczajów.

5. Określone są procedury umożliwiające rozstrzygnięcie na drodze sądowej sporów powstałych z tytułu wykonywania prawa do odpowiedzi lub równoważnych środków.

ROZDZIAŁ X

KOMITET KONTAKTOWY

Artykuł 29

1. Przy Komisji zostaje ustanowiony Komitet Kontaktowy. Komitet złożony jest z przedstawicieli właściwych organów państw członkowskich. Przewodniczy mu przedstawiciel Komisji i zbiera się on z jego inicjatywy lub na wniosek delegacji państwa członkowskiego.

2. Zadania Komitetu Kontaktowego obejmują:

- a) ułatwianie skutecznego wdrożenia niniejszej dyrektywy poprzez organizowanie regularnych konsultacji w sprawie wszelkich praktycznych problemów wynikających z jej stosowania, w szczególności stosowania art. 2, a także dotyczących innych spraw, w odniesieniu do których wymianę poglądów uznaje się za użyteczną;
- b) wydawanie opinii z własnej inicjatywy lub na wniosek Komisji w sprawie stosowania przez państwa członkowskie niniejszej dyrektywy;
- c) pełnienie roli forum wymiany poglądów na tematy, które państwa członkowskie powinny podejmować w swych sprawozdaniach składanych na mocy art. 16 ust. 3, oraz dotyczących zastosowanej metodologii;
- d) dyskusowanie o wynikach regularnych konsultacji, jakie Komisja prowadzi z przedstawicielami organizacji zajmujących się transmisją, producentów, konsumentów, wytwórców, świadczących usługi, związków zawodowych i społeczności artystycznej;
- e) ułatwianie wymiany informacji między państwami członkowskimi a Komisją na temat bieżącego stanu i rozwoju działań regulacyjnych w dziedzinie audiowizualnych usług medialnych w świetle unijnej polityki audiowizualnej, a także na temat istotnych aspektów rozwoju technicznego;
- f) badanie wszelkiego następującego w tym sektorze rozwoju, dla którego użyteczna byłaby wymiana poglądów.

ROZDZIAŁ XI

WSPÓLPRACA ORGANÓW REGULACYJNYCH PAŃSTW CZŁONKOWSKICH

Artykuł 30

Państwa członkowskie podejmują odpowiednie środki - przede wszystkim za pośrednictwem właściwych niezależnych organów regulacyjnych - w celu przekazywania Komisji i sobie nawzajem informacji niezbędnych do stosowania niniejszej dyrektywy, a w szczególności jej art. 2, 3 i 4.

ROZDZIAŁ XII

PRZEPISY KOŃCOWE

Artykuł 31

Niniejsza dyrektywa nie wpływa na prawa i obowiązki państw członkowskich wynikające z istniejących konwencji dotyczących łączności lub radiofonii i telewizji w dziedzinach niepodlegających koordynacji na mocy niniejszej dyrektywy.

Artykuł 32

Państwa członkowskie przekazują Komisji teksty najważniejszych przepisów krajowych przyjmowanych przez nie w dziedzinie objętej niniejszą dyrektywą.

Artykuł 33

W terminie do dnia 19 grudnia 2011 r., a następnie co trzy lata, Komisja przedkłada Parlamentowi Europejskiemu, Radzie i Europejskiemu Komitetowi Ekonomiczno-Społecznemu sprawozdanie dotyczące stosowania niniejszej dyrektywy, a w razie potrzeby przedkłada wnioski służące jej dostosowaniu do postępu w dziedzinie audiowizualnych usług medialnych; bierze przy tym pod uwagę przede wszystkim najnowsze osiągnięcia techniczne, konkurencyjność sektora oraz stopień umiejętności korzystania z mediów w każdym z państw członkowskich.

Sprawozdanie to uwzględnia także kwestię reklam telewizyjnych, które towarzyszą audycjom dla dzieci lub stanowią ich element, a zwłaszcza kwestię, czy przepisy ilościowe i jakościowe zawarte w niniejszej dyrektywie zapewniły odpowiedni poziom ochrony.

Artykuł 34

Dyrektywa 89/552/EWG, zmieniona dyrektywami wymienionymi w załączniku I, część A zostaje uchylona, bez naruszenia zobowiązań państw członkowskich odnoszących się do terminów transpozycji do prawa krajowego dyrektyw określonych w załączniku I, część B.

Odesłania do uchylonej dyrektywy traktuje się jako odesłania do niniejszej dyrektywy, zgodnie z tabelą korelacji w załączniku II.

Artykuł 35

Niniejsza dyrektywa wchodzi w życie dwudziestego dnia po jej opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

Artykuł 36

Niniejsza dyrektywa skierowana jest do państw członkowskich.

Sporządzono w Strasburgu dnia 10 marca 2010 r.

W imieniu Parlamentu Europejskiego

J. BUZEK

Przewodniczący

W imieniu Rady

D. LÓPEZ GARRIDO

Przewodniczący

- ⁽¹⁾ Opinia Parlamentu Europejskiego z dnia 20 października 2009 r. (dotychczas nieopublikowana w Dzienniku Urzędowym) i decyzja Rady z dnia 15 lutego 2010 r.
- ⁽²⁾ Dz.U. L 298 z 17.10.1989, s. 23. Oryginalny tytuł tego aktu brzmiał: "Dyrektywa Rady z dnia 3 października 1989 r. w sprawie koordynacji niektórych przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych państw członkowskich, dotyczących wykonywania telewizyjnej działalności transmisyjnej".
- ⁽³⁾ Zob. załącznik I, część A.
- ⁽⁴⁾ Dz.U. C 285 E z 22.11.2006, s. 126.
- ⁽⁵⁾ Dz.U. C 293 E z 2.12.2006, s. 155.
- ⁽⁶⁾ Dz.U. C 296 E z 6.12.2006, s. 104.
- ⁽⁷⁾ Dz.U. L 201 z 25.7.2006, s. 15.
- ⁽⁸⁾ Dz.U. C 30 z 5.2.1999, s. 1.
- ⁽⁹⁾ Rezolucja Parlamentu Europejskiego w sprawie telewizji bez granic (Dz.U. C 76 E z 25.3.2004, s. 453).
- ⁽¹⁰⁾ Rezolucja Parlamentu Europejskiego w sprawie zagrożeń naruszenia w UE, a w szczególności we Włoszech, swobody wypowiedzi i prawa do informacji (art. 11 ust. 2 Karty praw podstawowych) (Dz.U. C 104 E z 30.4.2004, s. 1026).
- ⁽¹¹⁾ Rezolucja Parlamentu Europejskiego w sprawie stosowania w latach 2001-2002 art. 4 i 5 dyrektywy 89/552/EWG ("Telewizja bez granic"), zmienionej dyrektywą 97/36/WE (Dz.U. C 193 E z 17.8.2006, s. 117).
- ⁽¹²⁾ Dz.U. C 364 z 18.12.2000, s. 1.
- ⁽¹³⁾ Dz.U. L 204 z 21.7.1998, s. 37.
- ⁽¹⁴⁾ Dz.U. L 332 z 18.12.2007, s. 27.
- ⁽¹⁵⁾ Dz.U. L 108 z 24.4.2002, s. 33.
- ⁽¹⁶⁾ Dz.U. L 178 z 17.7.2000, s. 1.
- ⁽¹⁷⁾ Sprawa C-56/96 *VT4 Ltd przeciwko Vlaamse Gemeenschap*, Rec. [1997], s. I-3143, pkt 22; sprawa C-212/97 *Centros przeciwko Erhvervs-og Selskabsstyrelsen*, Rec. [1999], s. I-1459;

zob. również: sprawa C-11/95 *Komisja przeciwko Królestwu Belgii*, Rec. [1996] s. I-4115 oraz sprawa C-14/96 *Paul Denuit*, Rec. [1997], s. I-2785.

- (18) Sprawa C-212/97 *Centros przeciwko Erhvervs-og Selskabsstyrelsen*, cytowana wcześniej; sprawa C-33/74 *Van Binsbergen przeciwko Bestuur van de Bedrijfsvereniging*, Rec. [1974] s. 1299; sprawa C-23/93 *TV 10 SA przeciwko Commissariaat voor de Media*, Rec. [1994], s. I-4795, pkt 21.
- (19) Sprawa C-355/98 *Komisja przeciwko Belgii*, Rec. [2000], s. I-1221, pkt 28; sprawa C-348/96 *Calfa*, Rec. [1999], s. I-0011, pkt 23.
- (20) Dz.U. L 378 z 27.12.2006, s. 72.
- (21) Dz.U. L 202 z 30.7.1997, s. 60.
- (22) Dz.U. L 167 z 22.6.2001, s. 10.
- (23) Sprawa C-89/04, *Mediakabel BV przeciwko Commissariaat voor de Media*, Zb.Orz. [2005], s. I-4891.
- (24) Dz.U. L 13 z 20.1.2004, s. 44.
- (25) Dz.U. C 102 z 28.4.2004, s. 2.
- (26) Dz.U. L 149 z 11.6.2005, s. 22.
- (27) Dz.U. L 152 z 20.6.2003, s. 16.
- (28) Dz.U. L 311 z 28.11.2001, s. 67.
- (29) Dz.U. L 404 z 30.12.2006, s. 9.

ZAŁĄCZNIKI

ZAŁĄCZNIK I

CZĘŚĆ A

Uchylona dyrektywa i wykaz jej kolejnych zmian

(o których mowa w art. 34)

Dyrektywa Rady 89/552/EWG

(Dz.U. L 298 z 17.10.1989, s. 23)

Dyrektywa 97/36/WE Parlamentu Europejskiego i Rady

(Dz.U. L 202 z 30.7.1997, s. 60)

Dyrektywa 2007/65/WE Parlamentu Europejskiego i Rady tylko art. 1

(Dz.U. L 332 z 18.12.2007, s. 27)

CZĘŚĆ B

Wykaz terminów transpozycji do prawa krajowego

(określonych w art. 34)

Dyrektywa	Termin transpozycji
89/552/EWG	3 października 1991 r.
97/36/WE	31 grudnia 1998 r.
2007/65/WE	19 grudnia 2009 r.

ZAŁĄCZNIK II

TABELA KORELACJI

Dyrektywa 89/552/EWG	Niniejsza dyrektywa
art. 1, wyrażenie wprowadzające	art. 1 ust. 1, wyrażenie wprowadzające
art. 1 lit. a), wyrażenie wprowadzające	art. 1 ust. 1 lit. a), wyrażenie wprowadzające
art. 1 lit. a) tiret pierwsze	art. 1 ust. 1 lit. a) ppkt (i)
art. 1 lit. a) tiret drugie	art. 1 ust. 1 lit. a) ppkt (ii)
art. 1 lit. b)-m)	art. 1 ust. 1 lit. b)-m)
art. 1 lit. n) ppkt (i), wyrażenie wprowadzające	art. 1 ust. 1 lit. n), wyrażenie wprowadzające
art. 1 lit. n) ppkt (i) tiret pierwsze	art. 1 ust. 1 lit. n) ppkt (i)
art. 1 lit. n) ppkt (i) tiret drugie	art. 1 ust. 1 lit. n) ppkt (ii)
art. 1 lit. n) ppkt (i) tiret trzecie	art. 1 ust. 1 lit. n) ppkt (iii)
art. 1 lit. n) ppkt (i) tiret czwarte	art. 1 ust. 2
art. 1 lit. n) ppkt (ii), wyrażenie wprowadzające	art. 1 ust. 3, wyrażenie wprowadzające

art. 1 lit. n) ppkt (ii) tiret pierwsze	art. 1 ust. 3 ppkt (i)
art. 1 lit. n) ppkt (ii) tiret drugie	art. 1 ust. 3 ppkt (ii)
art. 1 lit. n) ppkt (ii) tiret trzecie	art. 1 ust. 3 ppkt (iii)
art. 1 lit. n) ppkt (iii)	art. 1 ust. 4
art. 2	art. 2
art. 2a ust. 1, 2 i 3	art. 3 ust. 1, 2 i 3
art. 2a ust. 4, wyrażenie wprowadzające	art. 3 ust. 4, wyrażenie wprowadzające
art. 2a ust. 4 lit. a)	art. 3 ust. 4 lit. a)
art. 2a ust. 4 lit. b), wyrażenie wprowadzające	art. 3 ust. 4 lit. b), wyrażenie wprowadzające
art. 2a ust. 4 lit. b) tiret pierwsze	art. 3 ust. 4 lit. b) ppkt (i)
art. 2a ust. 4 lit. b) tiret drugie	art. 3 ust. 4 lit. b) ppkt (ii)
art. 2a ust. 5 i 6	art. 3 ust. 5 i 6
art. 3	art. 4
art. 3a	art. 5
art. 3b	art. 6
art. 3c	art. 7
art. 3d	art. 8
art. 3e	art. 9
art. 3f	art. 10
art. 3g ust. 1	art. 11 ust. 2
art. 3g ust. 2 akapit pierwszy, wyrażenie wprowadzające	art. 11 ust. 3 akapit pierwszy, wyrażenie wprowadzające
art. 3g ust. 2 akapit pierwszy tiret pierwsze	art. 11 ust. 3 akapit pierwszy lit. a)

art. 3g ust. 2 akapit pierwszy tiret drugie
art. 3g ust. 2 akapit drugi, trzeci i czwarty

Dyrektywa 89/552/EWG

art. 3g ust. 3

art. 3g ust. 4

art. 3h

art. 3i

art. 3j

art. 3k

art. 4 ust. 1, 2 i 3

art. 4 ust. 4

art. 5

art. 9

art. 10

art. 11

art. 14

art. 15

art. 18

art. 18a

art. 19

art. 20

art. 22

art. 23

art. 11 ust. 3 akapit pierwszy lit. b)

art. 11 ust. 3 akapit drugi, trzeci i czwarty

Niniejsza dyrektywa

art. 11 ust. 4

art. 11 ust. 1

art. 12

art. 13

art. 14

art. 15

art. 16 ust. 1, 2 i 3

-

art. 17

art. 18

art. 19

art. 20

art. 21

art. 22

art. 23

art. 24

art. 25

art. 26

art. 27

art. 28

art. 23a	art. 29
art. 23b	art. 30
art. 24	art. 31
-	art. 32
art. 26	art. 33
-	art. 34
-	art. 35
art. 27	art. 36
-	załącznik I
-	załącznik II

© *European Communities (Wspólnoty Europejskie)*, <http://eur-lex.europa.eu/>
Za autentyczne uważa się wyłącznie przepisy prawne Unii Europejskiej opublikowane w papierowych wydaniach Dziennika Urzędowego Unii Europejskiej.